

Årsrapport

Tunsberg bispedømme

2022

DEN NORSKE KIRKE
Tunsberg bispedømme

Innhold

I	Leders beretning	4
II	Introduksjon til bispedømmet og hovedtall.....	6
	Bispedømmets organisering og formål.....	6
	A Nøkkeltall	8
	B Utvalgte volumtall for bispedømmet – utvikling 2010-2022	8
	Volumtall Kirkelige handlinger pr. prosti 2022	9
	C Nøkkeltall for årsregnskapet.....	9
III	Årets aktiviteter og resultater	10
	A Sammendrag av resultater, måloppnåelse og ressursbruk	10
	B Resultater og måloppnåelse	11
	1. Kirken åpner rom for tro	12
	1.1 Forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet.....	12
	Opprettholde antall deltakere i gudstjenester.....	12
	1.1.2 Flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenestelivet.....	14
	1.1.3 Oppslutningen om kirkelige handlinger holdes oppe	15
	1.1.4 Barn og unge lærer om kirke og tro	20
	1.2 Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle	22
	1.2.1 Kirken deltar aktivt i samfunnsdebatten og på ulike arenaer i det offentlige rom 22	
	1.2.2 Kirken samhandler med ulike tros- og livssynssamfunn.....	23
	1.3 Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke	24
	1.3.1 Rekruttering til kirkelige stillinger styrkes.....	24
	1.3.3 Kompetanseutvikling styrkes.....	26
	2. Kirken er der livet leves.....	27
	2.1 Styrker kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner	27
	2.1.1 Flere deltakere på konserter og kulturarrangement	27
	2.1.2 Styrke og fornye kirkelig kulturarv nasjonalt og lokalt.....	28
	2.1.3 Skoler og andre aktører formidler kulturarven i kirken	30
	2.2 Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftsmålene – lokalt, nasjonalt og globalt	30
	2.2.1 Flere menigheter med diakonal satsing.....	30
	2.2.2 Kirken fremmer menneskeverd, fred, menneskerettigheter og vern om skaperverket.....	32
	2.2.3. Den norske kirkes utslipp og miljøbelastning reduseres	32
	2.3 Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører.....	34
	2.3.1 Samarbeid menighet og misjon styrkes.....	34
	2.3.3. Barne- og ungdomsorganisasjonene deltar inn i menighetene	35

3. Kirken er mer for flere	36
3.1 Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt	36
3.1.1 Kirkens digitale nærvær øker	36
3.1.2. Universell utforming av og i kirken styrkes.....	37
3.1.3 Folkekirken tilbyr ulike møteplasser og fellesskap	38
3.2 Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på.....	39
3.2.1 Ungdomsarbeidet styrkes og kirken er til stede på utdanningsinstitusjoner og i forsvaret.	39
3.2.2 Kirkens rolle i sivilsamfunnet styrkes	41
3.2.3. Flere menigheter tilbyr fellesskap til nye i Norge	42
3.3 Skaper en mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena	44
3.3.1 Kirkelige medarbeidere trives i jobben og har et inkluderende og likestilt arbeidsfellesskap.....	44
3.3.2 Flere engasjeres til frivillig tjeneste i kirken.....	46
3.3.3 Kirkens verktøy for digital samhandling utnyttes.....	47
C Biskopens virksomhet.....	48
IV Styring og kontroll i virksomheten.....	51
A Arbeidsmiljø	51
B Likestilling	51
C Vurdering av internkontroll	52
V Vurdering av framtidsutsikter	54
VI Årsregnskap	55
Budsjettgruppe 1.....	55
Budsjettgruppe 2 og andre tilskudd.....	55
Særskilt om OVF-tilskuddet	56

Om billedbruk: Alle bildene i årsrapporten er tatt av ansatte ved bispedømmekontoret

I Leders beretning

2022 skulle bli året da alt gikk tilbake til det normale, men når året nå er gått, kan vi spørre oss selv hva er egentlig det normale og hva ønsker vi at normalen skal være?

Etter nesten to år med pandemi med alt det medførte av restriksjoner, endringer, omstillinger, frykt og usikkerhet, var det mange som gikk inn i 2022 med håp om at nå ville alt bli så mye bedre. På mange måter er det mye som har blitt bedre: Vi kan møtes, vi kan håndhilse, vi kan klemme, vi trenger ikke telle eller vaske så mye, men bare være sammen. Samtidig er det mangt som også har blitt annerledes både i kirke og samfunn, og dermed også mer utfordrende: Vaner er endret, vi er ikke sammen like mye eller på samme måte som tidligere.

Når vi i starten av 2023 har snakket med proster og kirkeverger om året som er gått, så er en nesten samstemt når en sier at mange ansatte er slitne og strever med motivasjonen. Selv om det er godt at pandemien er over, så har mange strukket strikken langt, og kanskje litt for langt. Når vi nå kan senke skuldrene og slappe litt mer av, så kjenner vi hvor krevende det har vært. Oppfølging av medarbeidere og staber har vært og er viktig bl.a. gjennom samlinger for ansatte hvor hovedpoenget har vært å være sammen.

Også samhandlingen med frivillige har endret seg mange steder. Nye vaner er etablert og det viser seg vanskeligere å rekruttere nye frivillige mange steder. Det er ingen automatikk i at folk nå kommer tilbake enten det er som frivillige medarbeidere eller som deltakere. Aktivitetstallene for gudstjenester og andre aktiviteter viser en tydelig nedgang i forhold til tiden før pandemien. Utfordringen er da å holde motivasjonen oppe hos medarbeiderne rundt omkring i hele bispedømmet.

Ikke før restriksjonene knyttet til pandemien var over, kom en ny global utfordring, nemlig Russlands angrep på Ukraina med alt det har medført av utrygghet, strømkrise, prisvekst og ikke minst flyktningstrøm. Det er lett å bli problemorientert i møte med denne sammensatte krisen, og mange menigheter, fellesråd og bispedømmerådet har møtt store utfordringer, ikke minst økonomisk, som en må løse. Men det gledelige vi ser i krisen, er hvordan svært mange menigheter og lokalsamfunn har tatt tak i flyktningeutfordringene og funnet kreative løsninger for hvordan en kan skape gode lokalmiljø for mennesker som har flyktet fra alt de eier og har. Her har kirken løftet fram sitt diakonale oppdrag og ansvar på en svært god måte med alt fra praktisk hjelp til forbønn og tilrettelagte gudstjenestetilbud for flyktningene.

Ukrainere er en gruppe som har hatt særlige behov, men også andre grupper i samfunnet trenger ekstra oppmerksomhet. Tønsberg kirkelige fellesråd og Tunsberg bispedømmeråd har i en periode samarbeidet om Ung sorg i Vestfold. Dette er et arbeid særlig rettet mot barn og unge som opplever krise og sorg, og arbeidet har fått mange gode tilbakemeldinger, men har vært krevende å fullfinansiere. Organiseringen av prosjektet er nå endret med en styringsgruppe og en tydeligere prosjektbeskrivelse. Bispedømmerådet går også inn med en høyere finansiering enn tidligere. Dette tror vi vil bære frukter i hele bispedømmet og kanskje også i andre bispedømmer.

Tunsberg bispedømme har lang tradisjon med relativt høye konfirmanttall, men de siste årene har vi registrert en nokså tydelig nedgang fra 80 % av de døpte i 2015 til 71 % i 2022. Nedgangen har nok flere årsaker og de to siste årene med pandemi har vært ekstra krevende, men dette er uansett noe vi må ta tak i de kommende årene. Et velfungerende og aktivt konfirmant- og ungdomsarbeid er vesentlig både med tanke på framtidige dåpstall og rekruttering til både kirkelige stillinger og frivillige verv.

Vi har også registret synkende deltagelse på flere av breddetiltakene innen trosopplæringen. Også dette kan delvis skyldes pandemien og at det tar tid å bygge opp igjen denne type tilbud, men tiden er likevel inne for å drøfte om ressursbruken i trosopplæringen innrettet mot

breddetilbudene er den mest hensiktsmessige måten å bruke våre ressurser på. Vi ser at babysang har stor oppslutning og når bredt ut, men en kan jo diskutere hvorvidt det egentlig er et trosopplæringstiltak eller mer et diakonalt tiltak rettet mot nybakte foreldre. Andre tiltak som Lys våken har få deltakere mange steder og et er et spørsmål om denne type arrangement rettferdiggjør ressursene som brukes på dette.

Tunsberg bispedømme er del av Den norske kirke, og også i vårt bispedømme jobbes det med å forstå og inkorporere konsekvensene av endringene i kirkens rammebetingelser, og da særlig overgangen fra statskirke til mer selvstendig trossamfunn uten detaljregulert lovgivning. Kirkelig organisering har vært tema over lengre tid, og vi registrerer at saken for mange har skapt uro og vært energitappende og noen steder også bidratt til polarisering mellom grupper og nivåer i kirken.

Vi har lang erfaring med et fellesforum for bispedømmeledelsen og kirkevergelaget gjennom Tunsberg Arbeidsgiverforum (TAF) hvor styret i kirkevergelaget jevnlig møter ledergruppen ved bispedømmekontoret. Her drøftes saker av felles interesse og TAF arrangerer årlig en todagers ledersamling for proster og kirkeverger. Dette er nyttig, men vi ser at samvirket mellom de ulike ledergruppene i bispedømmet bør videreutvikles, og det lages ytterligere planer for dette i 2023.

Også bispedømmerådet har styrket sin kontakt med de andre folkevalgte rådene i bispedømmet. I august ble det for første gang på lang tid arrangert møte mellom bispedømmerådet og alle fellesrådslederne og framover vil det legges til rette for slike møter både med fellesrådsledere og menighetsrådsledere minst en gang i året.

Det har også vært jobbet mye med organiseringen av bispedømmekontoret og rolleavklaring både mellom administrasjon og bispedømmeråd og mellom bispedømmekontoret og den lokale kirke (proster, kirkeverger, fellesråd, menighetsråd og ulike faggrupper lokalt). Dette er nå langt på vei på plass og gir et godt utgangspunkt for det videre arbeidet i bispedømmet.

2021 var et utfordrende år på mange vis, og en særlig utfordring var knyttet til økonomien hvor vi helt på tampen av året ble orientert om et betydelig merforbruk (ca. 1,5 mill.). Dette fikk naturlig nok konsekvenser for økonomien i 2022, både gjennom redusert bevilgning (merforbruket fra 2021 skulle dekkes) og behov for gjennomgang av bispedømmets generelle drift. Det ble, som beskrevet i fjorårets årsmelding, igangsatt en rekke tiltak, og vi er svært tilfredse med at resultatet for 2022 viser et mindreforbruk på kr 7 000! Samtidig vet vi at den stramme økonomistyringen også har medført betydelig belastning på en del ansatte bl.a. ved redusert vikarbruk. Det har derfor vært nødvendig å gjennomgå hele driftsbudsjettet og innretningen av dette. Det gjelder både det totale antall stillinger og fordelingen av stiller mellom prostiene. Gjennom gode og inkluderende prosesser er dette gjennomført, og vi går inn i 2023 med et mer bærekraftig budsjett og stillingsfordeling.

Ble 2022 året hvor vi kom tilbake til normalen? Svaret er både ja og nei. Mye er tilbake og vi ser at mange menigheter opplever gleden av å være i gang igjen med høyt aktivitetsnivå og stort engasjement, men samtidig rapporterer flere om slitenhet, synkende oppmøte og krevende oppstart av det en gjorde før. Og da må vi tenke nytt – og kanskje er det nettopp det som er den nye normalen: at kirken, som samfunnet, hele tiden er i endring og derfor må være endringsvillig og bygge opp endringskompetanse i møte med nye mennesker, nye ønsker og nye behov.

Vi skal skape mer himmel på jord, men da må vi hele tiden vite hvilken jord vi er på. Vi må la oss utfordre til å sette fokus på å tenke framover: Hvordan ønsker vi å være kirke for alle i tiden som kommer?

Lille Tone Grahl Jacobsen
bispedømmerådsleder

Jan Otto Myrseth
biskop

II Introduksjon til bispedømmet og hovedtall

Bispedømmets organisering og formål

Om bispedømmet

Tunsberg bispedømme ble opprettet i 1948 og omfatter i hovedsak det som tidligere var Buskerud og Vestfold fylker. I dag består bispedømmet av 100 sokn og 25 fellesråd/kommuner fordelt på 9 prostier. Bispedømmerådet har vedtatt at prostistrukturen skal utredes i løpet av 2023.

Flere steder har en også drøftet sammenslåing av sokn eller felles menighetsråd for flere sokn før kirkevalget 2023, men dette er prosesser som tar lang tid og som delvis møter stor motstand, særlig i små sokn.

Både geografisk og demografisk er det store forskjeller i bispedømmet med noen relativt store byer langs kysten og mange mindre bygder og tettsteder lengre inne i landet. Dette kommer også til uttrykk gjennom store forskjeller mellom menighetene, både når det gjelder størrelse og aktivitet.

Om bispedømmerådet

Tunsberg bispedømmeråd har i 2022 bestått av

Leder: Lill Tone Grahl Jacobsen (Åpen folkekirke)

Nestleder: Linn Strømmen Hummelvold (geistlig)

Medlemmer: Øystein Lappegard (Nominasjonskomiteen), Arild Mikkelsen (Åpen folkekirke), Inga Stovland Dekko (Åpen folkekirke), Anne Helene Mangelrød Gjone (Nominasjonskomiteen), Jo Hedberg (Bønnelista), Merete Bekkeseth Brandsgård (Åpen folkekirke), Brooke Bakken (lek kirkelig tilsatt) og biskop Jan Otto Myrseth.

Bispedømmerådet har i 2022 hatt 7 møter og behandlet 65 saker, herav 17 tilsettingsaker og 5 høringsuttalelser. Bispedømmerådet har også vedtatt et eget representasjonsreglement som klargjør rolle- og ansvarsfordeling mellom folkevalgte og administrasjon.

Om råd og utvalg

Bispedømmerådet har for tiden oppnevnt to faste utvalg: Fagråd for diakoni og samfunn og økumenisk fagråd. I tillegg har Tunsberg biskop oppnevnt fagråd for kirkekunst og fagråd for kirkemusikk.

Årlig arrangeres Ungdommens bispedømmemøte som også velger ungdommens bispedømmeråd.

I tillegg oppnevner bispedømmerådet representanter til en rekke organer og samarbeidspartnere, f.eks. Kirkens SOS, Kirkens bymisjon, Kirkens familievernkontor i Sandefjord, Kirkelig dialogsenter i Drammen, IKO Kirkelig pedagogisk senter og Kirkens Nødhjelp

Om bispedømmekontoret

Bispedømmekontoret ledes av stiftsdirektør som har fått delegert myndighet både fra bispedømmerådet og biskopen til å utøve den daglige ledelsen av den samlede virksomheten.

Bispedømmekontoret er organisert i to avdelinger med hver sin avdelingsleder: kirkefagsjef og HR-leder som sammen med biskop og stiftsdirektør utgjør bispedømmekontorets ledergruppe. Det siste året har det vært jobbet mye med organisering, struktur, kultur og samhandling på bispedømmekontoret som nå har funnet sin form.

Formål

Hovedformål til bispedømmerådet er gitt i kirkeordningen § 26: «Bispedømmerådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet.»

Tunsberg bispedømmeråd er, som et regionalt nivå i Den norske kirke, forpliktet på de strategier og mål Kirkemøtet har vedtatt. Bispedømmerådet har for 2022 ikke utarbeidet en egen strategiplan, men har fulgt opp Strategi for Den norske kirke 2022-29 vedtatt av Kirkemøtet i 2021.

Bispedømmerådet med vararepresentanter

A Nøkkeltall

Nedenfor følger utvalgte nøkkeltall for bispedømmet fordelt på det enkelte prosti. I tillegg til folketall, medlemstall, inn- og utmeldinger, har vi også tatt med antall fellesråd og sokn for hvert prosti.

Prosti	Antall sokn	Antall fellesråd	Total befolkning 31.12.2022	Medlemmer Den norske kirke 31.12.2022	Inn-meldinger 2022	Ut-meldinger 2022	Kirke-medlemmer i % av befolkn. 2020	Kirke-medlemmer i % av befolkn. 2020	Kirke-medlemmer i % av befolkn. 2022
Domprostiet	14	2	85 847	54 377	35	337	65,4%	65 %	63,3 %
Larvik prosti	12	1	48 246	32353	21	145	69,1 %	68 %	67,1 %
Sandefjord prosti	10	1	65 574	40 388	21	216	63,8 %	63 %	61,6 %
Nord-Jarlsberg prosti	7	2	53 888	34 031	19	184	65,5 %	65 %	63,2 %
Ringerike prosti	11	3	45 322	30 743	20	129	69,5 %	68 %	67,8%
Drammen prosti	15	2	131 458	71 632	64	384	56,9 %	56 %	54,5 %
Eiker prosti	8	4	40 712	28 680	24	96	72,8 %	72 %	70,4 %
Kongsberg prosti	13	4	35 382	23 555	20	72	69,9 %	69 %	66,6 %
Hallingdal prosti	10	5	21 176	14 684	21	43	72,4 %	71 %	69,3%
Sum	100	24	527 605	330 443	238	1606	64,9 %	64 %	62,6 %

B Utvalgte volumtall for bispedømmet – utvikling 2010-2022

Volumtall for bispedømmet	2010	2016	2018	2019	2020	2021	2022
Antall døpte	3 628	2 810	2 404	2 438	1 966	2083	2245
Antall konfirmerte	3 898	3 456	3 100	3 115	2843	2771	2667
Antall kirkelige vigslere	995	793	753	652	412	421	761
Antall kirkelige gravferder	4 061	3 856	3 713	3 663	3543	3539	3957
Antall gudstjenester totalt	5878	5706	5466	5489	4098	4373	5075
Samlet antall gudstjenestedeltakere	525 963	477 991	449 459	440 709	184 650	182 280	341 653

Volumtall Kirkelige handlinger pr. prosti 2022

Prosti	Dåp	Konfir- manter	Vielser	Gravferd	Gudstjenester søn/helligdager antall	Gudstjenester søn/helligdager deltakere	Gudstjenester andre dager antall	Gudstjenester andre dager deltakere
Domprostiet	354	445	118	339	545	44 708	138	15 076
Nord- Jarlsberg	211	236	72	475	384	22 983	56	415
Drammen	530	525	119	843	692	44 144	518	16 197
Eiker	236	278	65	293	339	25808	54	4802
Hallingdal	113	132	32	193	313	19995	58	3655
Ringerike	196	227	103	401	370	21851	115	7206
Kongsberg	157	289	40	288	332	21914	110	6854
Larvik	225	240	96	399	502	32125	81	10417
Sandefjord	223	295	95	445	353	29557	75	8541
Bispedømmet	2245	2667	761	3957	3830	263085	1205	76873

C Nøkkeltall for årsregnskapet

Nøkkeltall for årsregnskapet	2020	2021	2022
Antall årsverk	129,91	130,61	130,32
-herav prestetjeneste	116,91	118,61	118,32
Samlet tildeling budsjettgruppe 1	103 960	108 351	111 509
Netto driftskostnader	104 182	109 908	111 502
Lønnsandel av driftskostnader	93,3 %	92,9 %	93,7 %
Andel lønn brukt i prestetjenesten	84,9 %	84,9 %	85,3 %
Lønnskostnader pr årsverk	748	782	801

Lønnsandel og lønnskostnader inneholder personalkostnader.

Eksternt finansierte stillinger er hold utenfor.

Fra åpningen av pilegrimsleden uten for Borre kirke

III Årets aktiviteter og resultater

A Sammendrag av resultater, måloppnåelse og ressursbruk

Tunsberg bispedømme vil være en kirke som favner bredt og utfører sitt samfunnsoppdrag i samsvar med Grunnlovens § 16. Dette skjer gjennom det lokale kirkelige arbeid og ved at bispedømmet målrettet arbeider for å være til for kirkens brukere, dens menigheter, ansatte og frivillige. Som kirkesamfunn skal bispedømmet også legge til rette for trosutøvelse og åndelig felleskap.

Vi har, i likhet med mange andre, vært spent på hvor mye påvirkning pandemiårene har hatt på oppslutning og engasjement i 2022. Det har vært krevende for mange medarbeidere å komme i gang både med den normale aktiviteten og litt nye ideer og tiltak. Det er en oppmuntring at vi ser mange gode eksempler på at både aktiviteter og deltakerantall er tilbake på tidligere nivå. En annen oppmuntring er de nye diakonale initiativene vi ser særlig rettet mot ungdom, ukrainske flykninger og inkluderende arbeid.

Menighetene i Tunsberg bispedømme har gjennom store deler av 2022 feiret regelmessige gudstjenester og kirkelige handlinger på alle steder. Det er gledelig at Den norske kirke fortsatt fremstår som en landsdekkende, lokalt forankret kirke der 63 % av befolkningen er medlemmer og der et betydelig antall av dem som ikke er medlemmer finner tilhørighet og en grunnleggende livstolkning. Vi registrerer at markant økning av antallet kirkelige gravferder i 2022 som styrker forståelsen av at mange søker kirken ved større hendelser i livet.

Vi har også grunn til å glede oss over den kreativitet og fleksibilitet som mange av menighetene og de ansatte har vist i 2022 for å tilrettelegge for møteplasser og felleskap etter nedstengninger og utsettelse i 2020 og 2021. Vi ser at det mange steder er blitt en økende avstand til kirken og til kirkens liv og aktivitet, særlig for mange barn og unge. Flere menigheter og ansatte rapporterer en uro for at det også i «Frivillighetsåret» har vært vanskelig å mobilisere frivillige og er opptatt av hvordan kirken kan være både nærværende og relevant fremover for å rekruttere nye til tjeneste.

Måloppnåelser: Generelt kan man si at vi på de fleste områdene ikke har nådd de ønskelige målsettingene. Likevel er det mye som er tilbake på nivået før 2020. Vi kan også glede oss over at kreativiteten har blomstret også i 2022 når det gjelder aktiviteter, møteplasser og arbeidsformer som har gitt nye erfaringer som gjør det spennende å se utviklingen videre. Totalt sett er vi tilfreds med at det ikke heller i 2022 er noen dramatisk utvikling i negativ retning når det gjelder medlemstall. Men vi ser en utvikling der kirkens egne medlemmer ikke i samme grad som tidligere har identitet og tilknytning som gjør det naturlig å døpe barna eller delta i gudstjenesteliv. Dette er en utfordring som vi må sette fokus på i årene fremover.

Den digitale satsningen som vokste frem under pandemitiden har skapt mye bra som fortsatt er viktig for mange, men tilbakemeldingene fra medarbeidere i bispedømmet er at det er ressurs og tidkrevende. For at kirken lokalt og regionalt skal utnytte sitt potensial som samfunnsaktør på flere arenaer i det offentlige rom, må det legges inn mer innsats inn i kommunikasjon og informasjon. Vi ser også at det må satses på synlighet og samarbeid med andre aktører i lokalmiljøene for å sikre rekruttering og frivillighet.

Generelt trives de kirkelige medarbeiderne i jobben, og medarbeiderundersøkelsene viser mange steder gode tall. Sykefraværet er ikke spesielt høyt, men likevel så vil vi sette ambisiøse mål videre for å holde høy motivasjon og gode arbeidsmiljø. Det må ellers nevnes at det er ikke alt arbeid som er målbart i forhold til konkrete målsettinger, for mye arbeid i bispedømmet er også kvalitativt.

Målsetting og måloppnåelse blir krevende begrep når vi skal beskrive innhold og kvalitet f.eks. på åndelig liv eller relasjonelt arbeid.

Ressursbruk: Vi anser at bispedømmets ressursbruk i hovedsak har vært effektiv i 2022, både med tanke på utnyttelse av kapasiteten i presteskaper, arbeidsfordeling i administrasjonen og økonomiforvaltningen. Det gjøres et betydelig arbeid for å få ressursene til å strekke til både i administrasjon og i prostiene, og vi er godt fornøyde med bispedømmets resultat.

Konklusjon: Tross de utfordringene som Covid-19 situasjonen har skapt for kirken, så ser vi med håp på hvor mye kreativitet og endring som medarbeidere og menigheter har vist i 2022 for å bygge opp igjen etter en krevende tid. Nå er det viktig å finne gode strategier for å styrke de områder som er i vekst og videreutvikle kirken i Tunsberg, og tenke langsiktig og helhetlig både lokalt og regionalt.

B Resultater og måloppnåelse

Nedenfor følger en gjennomgang av resultatmålene vedtatt av Kirkerådet. Til de fleste av målene er det gitt egne resultatindikatorer, her kalt Tallens tale. Deretter følger en vurdering av status og måloppnåelse før det avsluttes med noen fremtidsmål kalt Veien videre.

Pilegrimer på tur - fra åpningen av pilegrimsleden i Tunsberg

1. Kirken åpner rom for tro

1.1 Forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet

Opprettholde antall deltakere i gudstjenester

Tallenes tale

Resultatene som er innrapportert fra menighetene viser at det ble feiret **3830** gudstjenester på søn- og helligdager i 2022. Det er en økning på 429 fra 2021. Til sammen er det registrert 263 085 deltakere samlet på gudstjenester. Det gir et snitt på 68 deltakere pr. gudstjeneste.

Gudstjenester på søn- og helligdager	2010	2016	2018	2019	2020	2021	2022
Antall	4 582	4 336	4 202	4 177	3 269	3401	3830
Deltakere	428 899	380 253	350 801	338 298	158 373	148 935	263 085
Gjennomsnittlig gudstjeneste-deltakelse	94	84	82	80	45	42	68

Når det gjelder gudstjenester utenom søn- og helligdager, så ble det registrert **1205** slike gudstjenester i 2022. Totalt ble det registrert **76 873** deltakere, noe som gir et deltakersnitt pr. gudstjeneste på 64.

Gudstjenester utenom s/h	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antall	1370	1272	1291	1370	826	971	1205
Deltakere	97 738	95 637	98 919	107 943	26 207	32 828	76 873
Snitt	71	75	77	79	32	34	64

Den gjennomsnittlige gudstjenestefrekvensen (= *hvor mange søndager og helligdager det gjennomsnittlig er gudstjenester pr. sokn*) er beregnet utfra 62 søn- og helligdager i 2022, og er på 62%. Til sammenligning var den på 56% i 2021, 54 % i 2020, og 62 % i 2019. Hvis vi tar bort effekten av pandemien så har ikke gudstjenestefrekvensen endret seg siden siste «normalår» (2019).

De fleste av bispedømmets menigheter har ganske raskt fått opp gudstjenestefrekvensen i 2022, det ser vi av at frekvensen er tilbake på 2019 nivå. Det betyr at vi igjen tilbyr regelmessig gudstjenestetilbud i alle deler av bispedømmet. De første månedene var det fremdeles noen begrensninger for gudstjenesteaktiviteten, men mot slutten av året har totalt antall gudstjenester nærmet seg 2019 nivået.

I 2022 har det vært en bred gjennomgang av antallet forordnede gudstjenester, og noen steder har man måtte regulere antallet ned for å komme i rett forhold til tilgjengelige ressurser. Mange steder er det gjort forsøk for å finne ut om hverdagsmesser og kveldsgudstjenester er et tilbud som øker gudstjenestedeltakelse. Før pandemien var det gudstjenestetilbud utenom søn- og helligdager i vekst. Selv om antallet av disse andre gudstjenestene nesten er tilbake, så ser vi en svikt på antall deltakere pr gudstjeneste.

Det store spenningsmomentet i starten av 2022 var om folk gjennom pandemien hadde kommet så på avstand fra deltakelse i gudstjenestefeiringen at de ikke ville komme tilbake. Vi ser nå av tallene at det ikke har blitt så dramatisk som man kunne frykte, selv om det er et stykke igjen opp til tallene fra før nedstengningen.

Tendensen er likevel at det stort sett i alle prostier er lavere antall gjennomsnittlige deltakere enn det man kunne håpet på. Antallet har riktignok gått noe opp igjen etter pandemitiden, men menighetene melder at det har vært tyngre å samle folk til gudstjenester i 2022 enn tidligere. Gudstjenestelivet har blitt rammet på samme vis som mange andre typer arrangementer både lokalt, regionalt og nasjonalt, og dette kan tyde på at folk er blitt mer forsiktig med å delta også i kirkens gudstjenester og arrangementer.

Drøfting

Årsakene til at mange ikke velger å gå fast til gudstjeneste er komplekse og mangefasetterte. Utviklingen at færre går fast til gudstjeneste, og at det er en beskjeden rekruttering av de yngre aldersgruppene, har skjedd gradvis over mange år her i vårt bispedømme. Den gjennomgående sekulariseringsprosessen som har preget samfunnet gjennom lengere tid er noe som naturligvis har påvirket gudstjenestedeltakelsen. Vi lever i et moderne samfunn som blant annet er preget av digitalisering, fokus på konsum, av endrede familiemønstre, autonom individualisme og anti-autoritære holdninger. Norge er et mer mangfoldig velferdssamfunn både sosialt, kulturelt og religiøst enn tidligere, og den norske befolkningen er blant dem med lavest deltakelse i organisert religion på verdensbasis. Alt dette har også innvirkning på gudstjenesteoppslutningen.

Det har i de senere år vist seg at deltakelse på gudstjeneste ikke er avgjørende for å ha en kirkelig identitet for en stor andel av våre medlemmer. Prosentandelen som ønsker å delta i kirkelige handlinger holder seg fremdeles ganske godt, og det tyder på at det fortsatt kjennes naturlig for mange å oppsøke kirkens ritualer og rom ved viktige begivenheter og hendelser i livet. Det betyr at den folkekirkelige tilknytningen fremdeles er ganske sterk selv om kirkelig identitet ikke lenger bygges av en regelmessig deltakelse i gudstjenestefelleskapet.

Selv blant kirkens ansatte, frivillige og mest trofaste gudstjenestedeltakere ser vi endringer i gudstjenestedeltakelsen. Vi ser tendensen til at disse går mer uregelmessig til gudstjenester i sin lokale kirke enn slik det var for noen år siden. Mange velger å oppsøke andre kirker og menigheter, eller foretrekker TV-gudstjenesten og andre digitale alternativer, framfor gudstjeneste i den lokale menigheten. Det positive med at kirkegjengere flytter seg rundt er at det blir mulig å utnytte ulikheter i ressurser, kirkerom og lokalt særpreg til å skape større variasjon i gudstjenestelivet i uttrykk og profil. Ulempen er at det svekker byggingen av menighet og engasjert frivillighet i lokalkirke og nærmiljø, og det kan føre til konkurranseforhold mellom menigheter i samme prosti ut fra hvor mye ressurser og muligheter de har.

Det som imponerer mest i 2022 er innsatsen mange har gjort for å bygge opp gudstjenestelivet etter to litt «magre» år. Når vi regner inn at det har vært både sykdom og vakanser mange steder, så er det imponerende å se hvor mye innsats som er lagt ned i å bygge opp igjen gudstjenestelivet. Både på store steder som Drammen by, og små steder som Kvelde ved Larvik, jobbes det godt med å etablere samarbeid med lokale grupper, lag og organisasjoner om gudstjenestene. Det krever en del å få til slike samarbeid, og det er desto mer imponerende at det gjøres så mye for å skape inkluderende gudstjenester med stor variasjon. Når de faste gudstjenestedeltakerne uteblir, må man skape en «anledning» for folk til å velge å komme til gudstjeneste. Det gode med det er at stadig nye mennesker kommer til kirkens gudstjenester og blir kjent i kirken. Ulempen er at menigheten blir forskjellig fra gang til gang noe som gjør det mer utfordrende å bygge felleskap. I tillegg er

det en arbeidsform som er ganske tidkrevende og skaper større utfordringer for hverdagene til de ansatte.

Veien videre

Den norske kirkes strategidokument gir tre tydelige strategiske mål: «Kirken åpner rom for tro», «Kirken er der livet leves» og «Kirken er mer for flere». Det utløser mange viktige spørsmål vi må jobbe videre med. Her er noen av dem: *Hvordan være en relevant kirke for nordmenn anno 2023? Hva det vil si å være kirke midt i hverdagslivet til folk på de enkelte stedene, og hva slags rolle spiller kirken og menigheten i lokalsamfunnet? Hva vil det si å være et trossamfunn i et lokalmiljø, og hvordan er det synlig?*

Alt det kirken gjør lokalt henger sammen. Gudstjenester, kirkelige handlinger, kulturaktiviteter, diakoni og kirkelig undervisning skaper gode muligheter for lokalkirken til å bygge relasjoner og legge til rette for positive opplevelser av kirkens liv og fellesskap. Vi ønsker fremover å arbeide mer målbevisst og helhetlig omkring hvordan lokalmenighetene kan utvikle gode lokale strategier for å bygge en sterkere sammenheng mellom gudstjenesten og alt det menigheten ellers gjør, mellom folks hverdag og hovedgudstjenesten. Her har vi forventninger til at verktøyet «Kirka vår – samla plan for arbeidet i soknet» blir en viktig brikke i arbeidet med å tenke helhetlig lokalt.

Et annet aspekt kan også være å undersøke mer på formen som gudstjenestene med tanke på musikkvalg, språk i liturgien og mulighet til større deltagelse slik at dette kan gi større rom for mangfold, fellesskap og at gudstjenesten i større grad kan bli en «kraftstasjon» i møte med livet.

Nye befolkningsmønstre, utbyggingsområder, diakonale utfordringer og samarbeid på tvers av soknegrensene gjør at det kan være klokt å se nærmere på hvor og når det avholdes gudstjenester innenfor prostiene.

- Det blir viktig å komme i gang med å tenke helhetlig, tverrfaglig og langsiktig om målene for et inkluderende og mangfoldig gudstjenesteliv i menigheten og i prostiet.
- Det er viktig at biskop og bispedømmeråd støtter opp og bidrar til at det skapes arenaer der lokalmenigheten, kirkelige ansatte og andre engasjerte kan ha gode samtaler om veien videre for et levedyktig og rikt gudstjenesteliv fremover.

1.1.2 Flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenestelivet

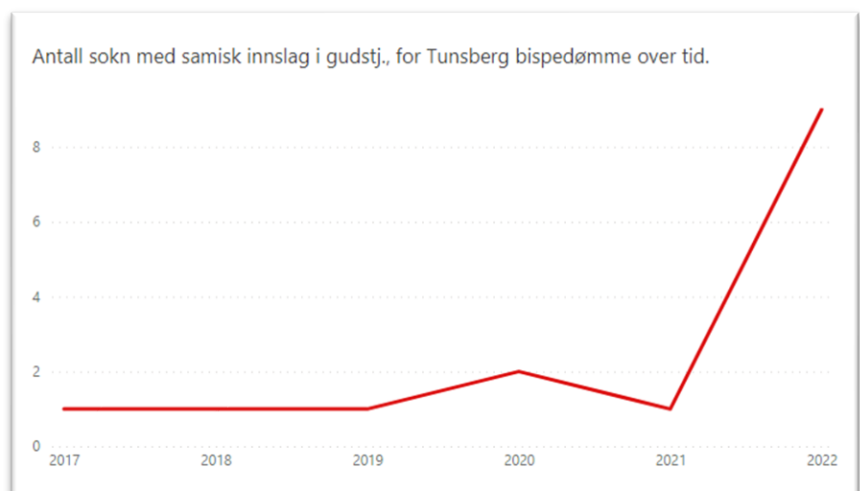
Tallenes tale

I 2022 var det 9 sokn som har hatt samisk innslag i gudstjenesten. Det er en økning på 900% siden 2021 (og 2019). Tabellen nedenfor viser utviklingen siden 2017:

Tallene fordeler seg på Domprostiet (3), Drammen prosti (3), Eiker (1), Sandefjord (1) og Kongsberg (1), og gudstjenestene samlet til sammen 433 personer.

Drøfting

Kartleggingen av samisk befolkning med bakgrunn i Sametingets manntall som ble gjennomført i 2019, viste en samisk befolkning på 324 personer (registret i mann-

tallet), og at det bodde samisk befolkning i 21 av bispedømmets 24 kommuner. De fleste bor i Drammen og Sandefjord kommuner. Kartleggingen har vært med på å øke bevisstheten hos prestene om tilstedeværelse av samisk befolkning også i Tunsberg. Samiske innsalg i gudstjenestene er små drypp som langsiktig kan bidra til økt bevissthet. Men tross økning i antall sokn som har hatt samisk innslag i gudstjenesten i løpet av 2022 erfarer vi at kunnskapen om og bevissthet omkring samisk befolkning generelt er lav i våre menigheter og lokalsamfunn. Dette har noe med synliggjøring i hverdagen.

Veien videre

Prostenes årsrapporter peker på at det er behov for å særlig å jobbe videre med å motivere menighetene i Drammen og Lier og Sandefjord prosti. Punkter oppfølging kan være:

- Særlig etterspørre dette ved biskopens vitaser i disse prostiene.
- Initiere til rundebordsamtaler mellom representanter for samisk befolkning og stabene i de to prostiene.
- Trosoplærere i disse prostiene bør få konkret kjennskap til de ressurser som finnes for samisk trosopplæring inkludert tilbud om samisk konfirmantleir.

1.1.3 Oppslutningen om kirkelige handlinger holdes oppe

Dåp

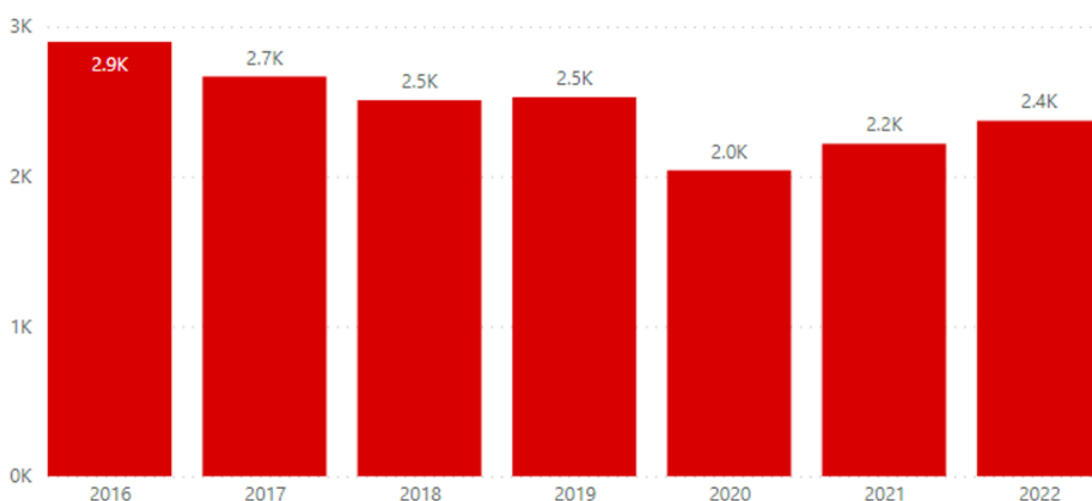
Tallenes tale

Resultatene som er innrapportert fra menighetene viser at det ble gjennomført 2245 dåp i Tunsberg bispedømme i 2022. Det tilsvarer en prosentvis økning på 4% fra året før. Det totale dåpskullet var 4398 personer som betyr at 51% av dåpskullet ble døpt.

Antall døde i 2022:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Endring siste år
Tunsberg	2810	2559	2404	2438	1966	2149	2245	4 %

Dåpshandlinger, for Tunsberg bispedømme over tid.

Det kan se ut som at dåpsprosenten i 2022 stabiliserer seg. Det er mye mulig at dette i noen grad er utsatte dåp pga. covid.

Drøfting

Dåpstallene har hatt en god trend i opphøningsperioden etter nedstengningen. Pandemien senket terskelen for «dåpsbarn» i alle aldre og å legge til rette for alternative tidspunkt for dåpshandlinger. Samtidig er det viktig å spørre seg om pandemiens fravær av kirkelig aktivitet har virket negativt på folks ønske og bevissthet om å benytte kirkelige handlinger ved milepælene i livet. Særlig ser vi en nedgang i dåpstallene i bymenigheter.

Forskjellen på by og land viser seg for eksempel i Kongsberg prosti der dåpstallene er svakt synkende i Kongsberg, men forholdsvis stabile i forhold til antall fødte i Sandsvør og Numedal der tradisjonen fortsatt står sterkt. Vi antar at det fremdeles er mennesker vi ikke når med invitasjon til dåp i og med at vi ikke lenger kan sende informasjon direkte til hjemmene. Vi erfarer imidlertid at trosopplæringstiltak som babysang som mange steder har god oppslutning også når udøpte barn og at denne kontakten med kirken kan åpne veien til dåp.

Veien videre

Det er viktig å fortsette både med kartlegging og analyse av trender og utviklingstrekk i samfunnet som påvirker dåpstallene, og å følge opp strategiske grep som «drop-in dåp» videre. I kontakten med potensielle dåpsforeldre vil det særlig være viktig å vise til muligheter for dåp for barn som er over spedbarnsalder. Vi må fortsette med god informasjon på nettsidene og styrke stabene på at det å invitere til dåp er hele menighetens anliggende. Det er fortsatt utviklingspotensialer for bedre samarbeid og koordinering mellom prest, undervisningsansatte og stab ellers for å holde dåpsprosenten oppe i den enkelte menighet. Det vil videre være viktig å:

- Fortsette å gi mulighet for enkle dåpsseremonier og gratis utlån av dåpskjoler
- Legge til rette for «drop-in dåp» kampanjer
- Ha fokus på satsninger rettet mot dåp, særlig i bymenigheter.
- Synliggjøre tydeligere at kirken er opptatt av mangfold, inkludering og likeverd gjennom bildebruk og illustrasjoner.

Timian på vei til sin egen dåp

Konfirmasjon

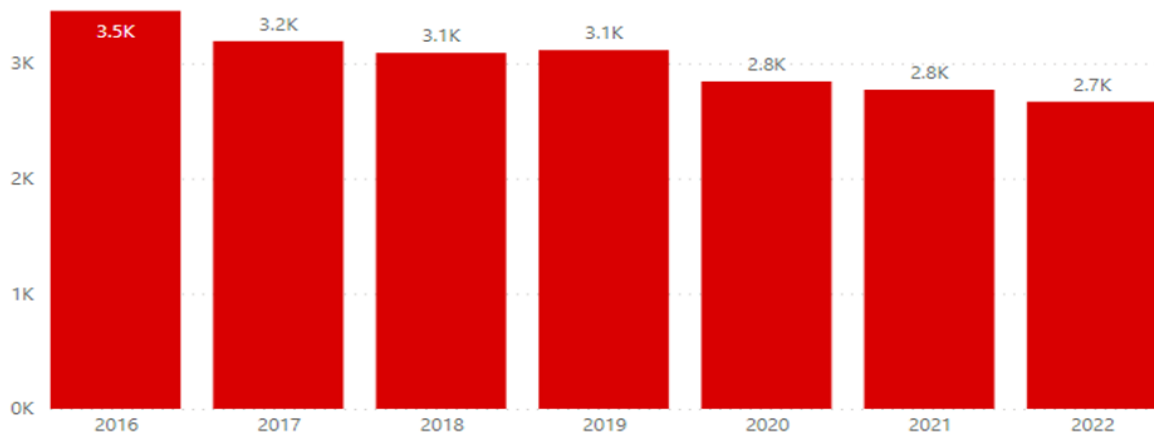
Tallenes tale

Resultatene som er innrapportert fra menighetene viser 2667 konfirmanter i Tunsberg bispedømme i 2022. Av andelen konfirmerte av 15-årige medlemmer tilsvarer dette 71% som er en nedgang på 1% fra 2021.

Andel konfirmerte av 15-årige medlemmer

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
80 %	80 %	77 %	75 %	74 %	73 %	72 %	71 %

Konfirmanter, for Tunsberg bispedømme over tid.

Konfirmanttallene viser en svak nedgang fra 2021 og en tydelig nedadgående tendens de siste årene.

I sum har andelen konfirmerte av 15-årige medlemmer sunket med nærmere 10% fra 2015. Bygdemenigheter ligger generelt høyt med over i deltakelse opp imot 100%, mens enkelte bymenigheter melder om andelen konfirmerte av 15-årige medlemmer nærmere 40% for 2022.

Drøfting

Det gjøres mye godt arbeid med konfirmanter i Tunsberg bispedømme, men konfirmantarbeidet varierer både i oppslutning, ressurser og opplevd suksess i soknene.

Noen menigheter opplever at de lykkes godt som Søndre Slagen som har en høy deltakelse og gode tilbakemeldinger. Suksessfaktoren her ser ut til å være en Kick-off samling og gjennom hele året forutsigbarhet på informasjon og oppfølging av konfirmanter og foreldre.

En annen suksessfaktor er å gjennomføre konfirmasjonsleir. Her legges det ned mye godt arbeid i soknene, også i samarbeid med andre barne- og ungdomsorganisasjoner som KRIK, Hekta og KFUK/KFUM. Konfirmantleirer synes å være positivt for oppslutningen. Samtidig tar leirarbeid mye ressurser og det kan være krevende å skaffe nok ledere og økonomi til å gjennomføre gode og trygge opplegg. Det er også en tendens at stadig flere konfirmanter ikke kan eller vil være med på overnatting.

Gol og Hemsedal satset stort på temakveld for konfirmanter og foresatte og inviterte «Helse-sista» til kirken for å snakke om psykisk helse med veldig gode tilbakemeldinger. Larvik

arrangerte Konf-cup for alle konfirmanter i prostiet, et opplegg som fortsatt fungerer godt etter flere år.

Flere prosti melder at konfirmantarbeidet mange steder er modent for endringer og forbedringer, både når det gjelder rammer og innhold. Det rapporteres også om en del konfirmanter

som sliter med oppmerksomhet, som ødelegger for andre og som gjør konfirmantundervisningen krevende. Flere steder står presten alene med ansvaret for konfirmantene, det begrenser mulighetene til både å bygge relasjon og å lage gode og varierende opplegg til konfirmantene.

Mangel på ressurser, synkende oppslutning og utfordrende undervisningssituasjoner kan tvinge frem en revitalisering av konfirmantarbeidet som åpner for nye samhandlingsmodeller og andre pedagogiske grep. Dette vil være en nødvendig, men møysommelig prosess fremover. Målet må være et konfirmanttilbud som oppleves godt både for ansatte og konfirmantene og som er et prioritert arbeid for hele menigheten.

Veien videre

Kirken har en utfordring med å være innenfor de unges horisont og livsanskuelse. Å gi konfirmantene et livsnært og relevant tilbud der de opplever seg sett og hørt har avgjørende betydning for om disse kjenner en naturlig tilhørighet til kirken og blir å finne ved døpefonten med sine barn i fremtiden. Nedgang i oppslutning og mangel på ressurser kan presse frem nye og kanskje bedre løsninger. Det vil videre være avgjørende å:

- Vurdere konfirmanttidens rammer og innhold
- Prioritere konfirmantarbeidet i soknene
- Samordne tilbud og markedsføring om konfirmasjon på tvers av soknene
- Arrangere fagsamlinger lokalt, regionalt og nasjonalt med konfirmasjon som tema
- Styrke tilrettelegging for konfirmanter med ulike funksjonsnedsettelse som kommer tydelig frem i også i brosjyrer, på nettside hvordan dette skal utøves.

Vigsel

Tallenes tale

Antall kirkelige vigslere i 2022 var **761** med til sammen **45 215** deltakere. Det er nær en fordobling av antallet fra «pandemiårene», og vi må tilbake til 2016 for å finne høyere antall.

	2010	2016	2018	2019	2020	2021	2022
Antall kirkelige vigslere	995	793	753	652	412	421	761

I 2020 og 2021 var det mange som måtte utsette vielsen, og en god del av dem er gjennomført i 2022. Det har sannsynligvis ført til et noe større antall enn det som vil vært normalt. Trenden har vist en jevn nedgang i antallet kirkelige vigslere siden 2010.

Drøfting

Generelt er det færre par som gifter seg i Norge, og etter at kommunene tok over retten til borgerlig vigsel i 2018 har mange ønsket å bli viet av ordføreren. Dette påvirker antallet kirkelige vigslere.

Endrede familiestrukturer og kompliserte relasjoner kan også være et hinder for det å gifte seg. «Influensere» og sosiale medier bidrar også til å skape store krav og forventninger til det å gifte seg. En del par opplever at det å gifte seg kan bli for kostbart både personlig, økonomisk og relasjonelt slik at de velger å la det være.

Hvis tallene fra 2022 er litt høye, og trenden med at færre velger kirkelig vigsel fortsetter, vil det være interessant å finne ut mer om hvordan informasjon og kommunikasjon knyttet til vigsel foregår lokalt. Hvordan komme i dialog med brudepar om tilrettelegging og innhold? Hva skal til for at noen vil velge kirkelig vigsel?

Vi ser også at deltakerantallet på vigsler kan tyde på at det har vært en god del flere «små» vigsler med relativt få gjester. En grunn til det kan være at man har sett at det finnes muligheter til å tenke annerledes om kirkelig vigsel etter «pandemitiden».

En del menigheter ønsker å jobbe for å nå ut med informasjon om enklere konsept som «drop-in» vigsel og mer «private» seremonier i kirkene for å komme dem i møte som ikke vil ha så mye annet opplegg enn selve vigselen.

Veien videre

Kirkelig vigsel har fremdeles et godt omdømme og det lever mange gode fortellinger rundt om til det å gifte seg i kirken. En kirkelig vigsel med forbønn, musikk og velsignelse oppleves fremdeles av mange som en høytidelig og viktig hendelse i livet. Det er derfor en god anledning nå både regionalt og lokalt til å tenke litt nytt om hvordan man kan kommunisere og legge til rette i menighetene og kirkene slik at det blir attraktivt å velge kirkelig vigsel fremover.

- Stimulere til kreative tiltak som «drop-in» vigsel og andre måter å senke terskelen for å velge kirkelig vigsel.
- Styrke menighetenes informasjonsarbeid knyttet til bredden av muligheter for kirkelig vigsel.

Gravferd

Tallenes tale

Prestene har gjennom 2022 rapportert at de synes det har vært veldig mange begravelser. Tallene viser at det stemmer. Det er innrapportert **3957** kirkelige gravferder med til sammen **242 627** deltakere siste år og det er omtrent 10 år siden sist det var så mange.

	2010	2016	2018	2019	2020	2021	2022
Antall kirkelige gravferder	4 061	3 856	3 713	3 663	3543	3539	3957

Det vil være svært interessant å se om totalt antall døde i Norge har steget veldig i 2022. Tallene fra Statistisk sentralbyrå (SSB) for de siste årene frem til 2021 viser relativt stabilt antall døde i Norge. En andel av befolkningen er meldt døde med Covid19, men for en god del andre diagnoser er dødstallene lavere enn vanlig. Det betyr at det antakelig ikke er sannsynlig at totalantall døde i 2022 er vesentlig over normalt.

Drøfting

Prostene og kirkevergene i Tunsberg har ikke noen entydig forklaring på økningen i antall kirkelige gravferder. Antall kirkelige gravferder påvirkes av svingningene i dødstill, og mange finner det fortsatt mest naturlig å søke til kirken når de opplever sorg og tap. Kirkelig gravferd står særlig sterkt i distriktskommunene, men også i byene holder andelen seg høy. Mange av dem som ikke er medlemmer av Den norske kirke velger også kirkelig gravferd selv om det finnes alternativer.

Det rapporteres fra fellesrådene om gjennomgående god dialog med gravferdsbyråene, og selv de to kommunene (Sandefjord og Modum) der fellesrådet ikke er gravferdsmyndighet er det høy prosentandel kirkelig gravferd.

Veien videre

Gravferd er tydelig et område der kirken fremdeles står sterkt mange steder og der kirkens ansatte leverer gode tjenester.

- Det blir derfor viktig å følge med på om menighetene på noen måte kan benytte den kontaktflaten og troverdigheten til å bygge bro til andre deler av kirkens liv.
- Tunsberg bispedømme ønsker å etablere et kontaktforum mellom biskop og gravferdsbyrådene for faste møter med samtale om aktuelle temaer, trender og samhandling fremover.

1.1.4 Barn og unge lærer om kirke og tro

Undervisningsrådgiver Mari Braut

Tallenes tale

2022	4 årsbok	Breddetiltak rettet mot 6 år	Tårnagent-helg	Lys Våken	Etter Konfirmasjon
Medlemmer i målgruppe	2433	1648	2854	3098	2860
Deltakere	685	430	577	394	301
Prosent	28 %	26 %	20 %	13 %	11 %
2021	4 årsbok	Breddetiltak rettet mot 6 år	Tårnagent- helg	LysVåken	Etter Konfirmasjon
Medlemmer i målgruppe	2665	1725	2100	3917	2671
Deltakere	787	456	335	392	223
Prosent	30 %	26 %	16 %	10 %	8 %

Trenden er at de fleste breddetiltakene er på nivå med forrige år. På lengre sikt har disse tiltakene en nedadgående tendens.

Drøfting

Det er mye godt arbeid i gang etter pandemien, både når det gjelder form og innhold på tiltak, markedsføring og samarbeid over menighetsgrensene. Samtidig legges det ned mye krefter og ressurser i å forberede breddetiltak som ikke treffer målgruppene.

Babysang er jevnt over populært i de menighetene som tilbyr dette. I Hønefoss menighet kommer opp mot 30 barn pr uke. I Larvik prosti er Stavern menighet i en særstilling med 206 % oppslutning! Babysang når også udøpte barn og flere av de som er innom babysang kommer igjen på breddetiltakene våre.

Jevnaker menighet hadde ny rekord med 4-årsbok, da de la dette til en onsdag ettermiddag for første gang i 2022. Ellers må det gjøres en del for å få delt ut 4 års bøker, det er ikke tilstrekkelig å sende ut invitasjon til målgruppen. Tiltaket samler mest unger i de små menighetene. Det samme gjelder tiltak knyttet til 6 årsalderen.

Ressursene er små i menighetene i Numedal, men de utnyttes godt. I Flesberg hadde man også i adventstiden et trosopplæringstiltak i samarbeid med sanitetsforeningen som var svært vellykket. I Re medvirket bygdekvinnelaget ved høsttakkefest i kirkene. Flere menigheter arrangerer trosopplæringstiltak hvor barnefamilier inviteres til middag og påfølgende aktiviteter.

De siste årene har det vært liten deltakelse på Lys våken. Flere ansatte synes dette er krevde tiltak som krever mye ressurser og som har vært tungt å få i gang igjen etter pandemien. Mange menigheter måtte avlyse Lys våken fordi det ikke kom påmeldte. Tårnagent har noe bedre oppslutning, flere steder har tiltaket blitt avlyst, andre steder gjennomført med over 50% deltakelse.

Tiltak etter konfirmanttid blir mange steder prioritert ned på grunn av mangel på ressurser, men noen menigheter har godt driv rundt dette arbeidet, gjerne i form av ledertrening i samarbeid med KFUK/KFUM.

Oppslutningen rundt breddetiltak varierer en del fra menighet til menighet og faktisk fra år til år. Om en skal peke på noe trend, er babysang ganske populært, men at det er mindre oppslutning om de andre tiltakene. Denne trenden har blitt forsterket etter nedstengningsperioden. Enkelte arrangement i noen sokn går godt. Likevel må de fleste av breddetiltakene allikevel regnes som relativt mislykket, med svært få deltakere. Det kan være grunn til å være oppmerksom på at de års bestemte breddetiltakene i mange menigheter ikke har en oppslutning som svarer til kirkens prioritering av ansattes innsats. En friere og mere stedegen bruk av disse ressursene vil kunne utløse mye godt lokalt trosopplæringsarbeid.

Veien videre

Det vil fremover være viktig å se på ressurser og muligheter for å drive god trosopplæring lokalt og gjøre noen tydelige prioriteringer med tanke på å nå barn og unge, forkynne evangeliet, gi tilhørighet og skape gode møteplasser. Samhandling og tverrfaglig arbeid i menigheten og med lokalsamfunnet vil være avgjørende for at arbeidet skal lykkes for at denne aldersgruppen skal finne sin plass i kirken. Kommunikasjon, kvalitet og stabilitet er andre viktige faktorer.

Det kan også være grunn til å se nærmere på forholdet mellom ansattes tidsbruk med administrasjon og planlegging av mer eller mindre vellykka breddetiltak kontra aktiv tid blant målgruppene. Det vil videre være avgjørende å:

- Revidere lokale trosopplæringsplaner

- Jobbe tverrfaglig med trosopplæringstilbudet i menigheten
- Se på muligheter for samarbeid på tvers av menighetene og med lokale aktører
- Jobbe med rekruttering av frivillige og stabilitet for ansatte
- Oppstart av flere kontinuerlige tiltak som kan bli en viktig møteplass for barn/unge i et lokalsamfunn.

1.2 Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle

1.2.1 Kirken deltar aktivt i samfunnsdebatten og på ulike arenaer i det offentlige rom

Drøfting

Selv om vi sjelden får mulighet til å sette dagsorden i de store kanalene og i de nasjonale mediene, er menighetene i Tunsberg ofte og godt representert i lokalpressen. Samtidig legger de fleste menighetene ned et kontinuerlig informasjonsarbeid på nettsider og i sosiale medier, og enkelte steder jobbes det også strategisk og faglig godt med å lage innhold for «some»-kanaler.

Kirken og menighetene i Tunsberg er synlige på en stor bredde av offentlige arenaer ut over de mediale, og bidrar på mange felt; fra krise- og beredskapsarbeid, til møter med offentlig forvaltning og politikere, til kafédrift og matservering til ungdomsskoleelever og åpne pilegrimsvandring.

I nyhetsbildet har 2022 på mange måter vært kirkevergenes år. Utfordringer med kirkebygg og rotter på gravplassen har vært blant overskriftene, men det er strømkrisen og økonomien i fellerådene som har fått mest oppmerksomhet. Kirkevergenes vilje til å opptre som talsfolk for kirkens aktiviteter og bygningsmasse er prisverdig, og har etter alt å dømme bidratt både til lokalt engasjement og med innspill til å forme nasjonal politikk slik som f.eks. strømstøtten som ble utlyst litt utpå høsten.

Kirken som organisasjon og kirkepolitikk har i liten grad preget mediebildet i Tunsberg, mens kirken som kulturarena, diakonale prosjekter og oppslag knyttet til krigen i Ukraina har fått en god del spalteplass på redaksjonell plass.

Biskopen har ved flere anledninger hatt tekster på trykk, og både påske- og julehilsen kom ut i flere aviser. Hans tekst om psykisk helse, lykke og ensomhet fra oktober kom blant annet på trykk i Tønsbergs blad, noe som tyder på at det finnes interesse i redaksjonene for stoff som sjangermessig nærmer seg selvhjelp og selvutvikling, også når det kommer fra kirkens folk som frimodig tegner en himmel over tematikken. Her legger nok gode relasjoner og samarbeid over tid et godt grunnlag for å komme på trykk. Det ligger klare utviklingspotensialer i møte med andre redaksjon i bispedømmet, og det vil være naturlig at vi jobber mer strategisk for å knytte gode kontakter med redaktører og journalister fremover.

Kirken er mange steder den største aktøren i sivilsamfunnet, og flere av prostene uttrykker et ønske om at Dnk må være mer synlig i samfunnsdebatten. Implisitt i dette ligger et ønske om å komme tydeligere frem i verdi- og meningsstoffet i mediebildet, fremfor å «bare» få oppslag om aktiviteter, gode tiltak, kirkebygg og økonomi. Dersom man skal «komme igjennom» i det offentlige ordskiftet fordrer det et engasjement utenfor egne kirkevegger og ut over interne anliggender, noe blant annet biskopens tekst i eksempelet over viser. Den offentlige debatten beveger seg i stort tempo, og man må være rask til å koble seg på saker fremfor å vente på muligheten til å sette agenda selv. Samtidig må man være forberedt på kritikk og motstand, både på selve saken og i andre anliggender; pressens innstilling er at folk som uttaler seg offentlig i én sak, også må tåle offentlighetens søkelys i andre saker.

Lokale ledere i kirken i Tunsberg har i all hovedsak en positiv innstilling til samarbeid med kommuner, organisasjoner og øvrig samfunnsliv, og ønske om å styrke dette arbeidet. Da handler det både om å bygge relasjoner, ha god innsikt i egen kompetanse og organisasjon, og evne til å vise hva kirken kan bidra med, både i ord og handling. Samtidig er veien til

denne typen samarbeid at Dnk oppleves som relevant og aktuell. Et eksempel på et slik samarbeid finner vi i lokalavisen Laagendalsposten hvor prestene ruller på å skrive en fast spalte. Et annet er hvordan samtaletilbudet 13-20 i Sandefjord har fått innpass med eget kontor på Norges største videregående skole (Sandefjord videregående skole). Begge disse eksemplene bærer preg av troverdige kirkelige medarbeidere som ønsker å bidra, og som våger å by på egen kompetanse og engasjement i en litt ukjent og nytt samarbeidsform.

Veien videre

- Bidra til at ansatte og frivillige har mot, lyst og kompetanse til å gjøre lokale innsalg til pressen
- Fortsette utviklingen av et regionalt nettverk for kommunikatører med særlig fokus på synlighet
- I større grad løfte spørsmål om samfunnsdebatten, offentlighet og kirkens synlighet inn i bispedømmets lederfora.

1.2.2 Kirken samhandler med ulike tros- og livssynssamfunn

Lokaløkumenikk

Den geografiske tilstedeværelsen av andre kirkesamfunn varierer i bispedømmet. I nesten alle byene med prosteseter er det et mer eller mindre institusjonalisert lokaløkumenisk arbeid, organisert som ulike varianter av «Felleskristent Forum» eller mer uformelle, jevnlig møter med tekstgjennomganger. Dette vurderes positivt av deltakerne. Det samhandles om tradisjonelle, ulike tverrkirkelige arrangementer som gudstjenester (total 24 i 2022), korsvandring, kvinnes internasjonale bønnedag, Bibeldagen o.a. Samhandlingen lokalt er generelt preget av respekt og tillitt til hverandre. Som en av prostene skriver i sin rapport: «Samarbeidet går på det konkrete plan. Vi diskuterer sjelden dåp og homofili, men er opptatt av å støtte hverandre og hverandres arbeid».

Veien videre

Det er fremover særlig to områder som er identifisert som gjenstand for videre utvikling:

- Søke å inkludere også nyere menigheter, både migrantmenigheter og mer karismatiske i det lokale tverrkirkelige samarbeidet. Vi ser at kjennskapet hos presteskaper, prostene inkludert, til mange av disse, generelt er liten. Det er behov for og ønskelig å foreta en kartlegging av disse gruppene, hvem de er og hvor de holder til.
- Det er et veletablert felleskirkelig samarbeid om arrangementer, men mindre konkret samarbeid om diakonale tiltak. Det å stå bredt sammen som kirker i møte med sosiale utfordringer lokalt, som f.eks. utenforskap, ensomhet, integrering av innvandrere, vil være et godt vitnesbyrd utad (Joh. 17,21), samtidig som en sammen kan bidra til positiv endring i folks liv lokalt. Å stimulere til tverrkirkelige diakonale tiltak kan løftes frem bla. i forbindelse med biskopens visitas.

Religionsdialog og interreligiøst arbeid

Religionsdialog handler for oss om hvordan vi kan leve sammen med og møte mennesker med annen religiøs tilhørighet. Tallet på mennesker som er tilsluttet tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke har økt de siste 15 årene. Bispedømmet har særlig gjennom arbeidet i Kirkelig Dialogsenter Drammen (KDD) de siste 5 årene søkt å finne frem til gode samhandlingsmønstre. Gjennom KDD har vi samlet erfaringer ved å være til stede i Drammen og omegn tros- og livssynsforum (DOTL), det årlige arrangementet «Gjestebud» (et årlig samlingspunkt som skal feire mangfoldet og fellesskapet i byen), og medarrangør i «Drammen Sacred Music Festival», og podcast-serien «Ypsilonsamtaler» (gir rom til å bli kjent med enkeltmenneskers tro- og livshistorier og deres samfunnsengasjement). Etter at daglig leder i KDD Ivar Flaten gikk av med pensjon i mai 2022, prøver en nå å videreføre dette arbeidet men også finne nye spor. Ny dialogprest og

daglig leder, Karoline Faber er nå på plass i 50% stilling. Mye av arbeidet med bispedømmets satsning på religionsdialog har vært sentrert rundt arbeidet i Drammen. Noe som har vært naturlig med tanke på den demografiske sammensetningen i befolkningen (29,4 % av befolkningen er innvandrere med ulik religiøs bakgrunn). Det er nå et ønske om at de positive erfaringer kan komme andre prostier til gode. Det arbeides med å finne gode innganger i dette.

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn Vestfold (STL) Vestfold ble stiftet 15. september. Domprosten er leder av Samarbeidsrådet. STL Vestfold arrangerte «Tros- og livssynsuke» i Tønsberg i september med «Mangfolds-fest». Her ble det lokale livssynsmangfoldet synliggjort i det offentlige rom.

I Larvik er det også et livssynslederforum som møtes 2-3 ganger i året. Dette er også utgangspunktet for et bredere nettverk. I forbindelse med den tragiske masseskytingen utenfor London Pub i Oslo i juni gikk nettverket sammen om å arrangere en åpen kirke.

Fra Nabokafeen i Fjell kirke, Drammen

1.3 Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke

1.3.1 Rekruttering til kirkelige stillinger styrkes

Tallenes tale

Antall søkere til stillinger utlyst i Tønsberg bispedømme har gått ned fra 2015 til 2022, med unntak av 2020. 2020 var et år med flere utlysninger. Når det gjelder antall søkere til stillingene går det ned fra 2017 og vi ser en økning i vakanser eller manglende tilsetninger i utlyste stillinger.

	Antall søkere - prestestillinger							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tønsberg	62	63	52	52	55	85	33	31
Søkere pr stilling	5,6	5,7	4	3,7	4,2	4,7	2,5	1,9
Antall utlyste stillinger	11	11	13	14	13	18	13	16
Antall tilsetninger	11	11	8	11	11	16	10	9

Drøfting

De siste årene har antall søkere til stillinger gått ned. I 2022 hadde vi flere stillinger som ble lyst ut to og tre ganger uten at vi fikk tilsetting. Dette er en trend som de fleste bispedømmene opplever. Tidligere har Tunsberg vært et bispedømme som har hatt god tilgang til søkere og hvor det stort sett ikke har vært vakanser. Vi ser at 2020 var et litt spesielt år med mange søkere på de utlysningene man hadde. Det kan ha sammenheng med at flere ønsket en fast og trygg tilknytning til arbeidslivet gitt den usikre situasjonen man hadde med covid hvor trusler om permisjoner og tap av arbeid i andre deler av arbeidslivet var ganske utbredt. Det kan være andre faktorer, men ikke nok til å forklare oppgangen i antall søkere. Dette bildet blir endret i 2021 og 2022, der søkerantallet nærmest halveres.

Rekruttering handler om flere forhold; alt fra å være et attraktivt sted for medlemmer og ikke medlemmer, spesielt barn og unge, til å utvikle kirken som en attraktiv arbeidsplass. Fra studiestedene beskrives også en trend der det over noen år er manglende søkning til presteutdanningen. Fra fellestrådslinja hører vi at det er krevende å få dekket alle stillinger som blir ledige. De har også utfordringer med små stillingsprosenter som kan være mer krevende å rekruttere til. Dette krever at vi må jobbe på mange plan hva gjelder rekruttering til presteyrket.

Veien videre

Kirkemøtet vedtok i 2022 å opprette ordningen *prest under utdanning*, og gav Kirkerådet fullmakt til å utarbeide en veiledning som gir rammebetingelser for opprettelse av *prest under utdanning (PUU)*-stillinger. Denne veilederen ble ferdigstilt ved utgangen av 2022.

Den norske kirke hadde i 2021 et prosjektarbeid knyttet til rekruttering som munnet ut i en rapport. Prosjektet bidro til en bevisstgjøring av utfordringsbildet og forslag til det videre.

Nasjonalt skal det i forlengelsen av det arbeidet utarbeides en HR-strategi som skal gjelde for hele Den norske kirke. Arbeidet startet opp i 2022 med en behovsanalyse hvor begge arbeidsgiverlinjer ble involvert.

Tunsberg bispedømme har hatt et rekrutteringsutvalg nedsatt av Tunsberg bispedømme sitt kontaktutvalg, men som har hatt liten aktivitet grunnet Covid situasjonen. Fokuset for utvalget har vært å se på tiltak som kan styrke kirken som mangfoldig arbeidsplass, være på arenaer der man kan tiltrekke seg søkere til studier og søkere til stillinger i Tunsberg bispedømme. Rekrutteringsutvalget ble satt i gang igjen høsten 2022 med et fornyet mandat. Gruppen skal komme med forslag til rekrutteringstiltak/tilsettingspakker for de ulike områdene i bispedømmet.

Veien videre

- Nasjonal HR strategi hvor rekruttering er et hovedelement - planlegges ferdig i 2023 – viktig retning for hele Den norske kirke og som vi samles om.
- Tunsberg bispedømme sitt rekrutteringsutvalg leverer på utdelt mandat for gruppen.
- Invitere representanter for Fellestrådslinja inn i Tunsberg bispedømme sitt rekrutteringsutvalg.
- Tunsberg bispedømme som attraktiv arbeidsplass - utvalget fremmer anbefalinger til tiltak. Sentrale punkter i det videre arbeidet vil være besøk på fakultetene hvor biskopen deltar, satse på stiftspraksis og VTV, økt fokus og kvalitet på stillingsannonsene, utarbeide en årsplan for rekrutteringsaktivitetene, og komme med forslag til hva vi kan tilby søkere på stillinger i ansettelsesprosesser på generelt grunnlag, fremfor individuelle forhandlinger.
- Fortsette å styrke muligheten for etter- og videreutdanningen – i 2022 ble vikarutgiftene ved permisjon for utdanning det viktig tiltak.

1.3.3 Kompetanseutvikling styrkes

Tallenes tale

Bakgrunnen for at tabellen viser aktivitet i februar, før læringsplattformen ble lansert, har sin årsak i at gjennomførte obligatoriske kurs fra annen plattform ble overført til læringsplattformen. Mai og juni har høy aktivitet sammenlignet med resten av året.

	Antall gjennomførte e-læringskurs											
	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Antall	0	46	0	47	75	111	14	13	8	30	24	18
Totalt: 386												

Drøfting

Læringsplattformen ble lansert våren 2022 og er således et nytt kompetanseverktøy. Vi ser at antall gjennomførte kurs varierer i løpet av året med en topp i juni. Den økte aktiviteten i juni har sammenheng med at det ble sendt ut påminnelser til ansatte i forbindelse med publisering av beredskapskurs for prester.

Kirkerådet ansatte i august 2022 en HR-rådgiver som har fått produktansvar for læringsportalen. I tillegg gis det støtte fra ekstern konsulent. Disse økte ressursene medførte at det i ultimo oktober ble etablert et ambassadørnettverk for plattformen hvor det sitter en representant fra hvert bispedømme. Dette har styrket ressursene på området og bispedømmets representant skal blant annet bidra til å promotere relevante kurs i læringsplattformen i bispedømmet.

Utfordringer: Læringsplattformen krever innlogging med en kirken.no e-post adresse. Dette er en utfordring for prester som benytter kommunal e-post adresse. Dette skyldes at fellesrådet i det området de tjenestegjør ikke er koblet på Kirkepartner sin digitale plattform. Selv om de rent teknisk har en kirken.no e-post adresse, er dette i disse tilfellene kun en brukeridentitet og ikke en operativ e-post adresse. Dette medfører at det er tungvint for de det gjelder å logge seg på og gjennomføre kurs.

Manglende digital kompetanse kan være utfordring for enkelte.

Veien videre

E-læringskurs er et lett tilgjengelig og rimelig kompetansetiltak som vil være et supplement til fysiske kurs. Det er laget ulike profiler i Læringsplattformen: Leder og ansatt. Det vil også i løpet av 2023 komme en nyansattprofil. Det legges en rekke kurs til de ulike profilene, hvorav noen er obligatoriske å gjennomføre. Målet er at alle ansatte gjennomfører de obligatoriske kursene. Videre er det ønskelig at ansatte også gjennomfører andre kurs som er tilgjengelig på læringsplattformen som er relevante for deres arbeid i Den norske kirke.

Når det oppstår et kompetansebehov hos ansatte, skal deres første tanke være å sjekke om det finnes et e-læringskurset på temaet.

For å få flere til å gjennomføre e-læringskurs er det viktig å gjøre påloggingen enklere for de som ikke har tilgang til Kirkepartners plattform.

Tiltak:

- Kirkerådet forenkler påloggingsprosessen for ansatte med kommunal e-post adresse.
- Ved å øke kompetansen hos ledere om hvordan de følger opp sine ansattes kursaktivitet.

- Informasjon til ledere – oppmerksomhet om e-læringskurset Kurset «Leders ansvar og rolle i læringsplattformen» - det gir en innføring i hvordan du som leder kan følge opp dine ansatte og deres kursstatus i læringsplattformen.

2. Kirken er der livet leves

2.1 Styrker kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner

2.1.1 Flere deltakere på konserter og kulturarrangement

Tallenes tale

I perioden 2017 - 2019 har kirkene i Tunsberg jevnt over hatt en høy og tett frekvens på arrangement av konserter. Konserter i menighetens regi samlet mellom 82 000 og 89 000 deltakere, og det var dramatisk da man måtte stenge kirkene for konserter i store deler av 2020 og 2021.

Nå ser vi at tallene er på vei oppover igjen med 62 000 registrerte deltakere på menighetenes egne konserter i 2022. Likevel er det med noe bekymring vi registrerer at postpandemi har tært hardt på kulturfrivilligheten, og det er usikkert om trenden med oppadgående tall vil fortsette å stige til «gamle høyder».

Konserter der andre leier seg inn som arrangør har hatt en markant oppgang i antall deltakere fra bunnåret 2020 på 9000. I 2022 var det hele 42 000 deltakere som fant veien inn på disse arrangementene, mens det til sammenligning var 58 000 i 2019

Når det gjelder kulturarrangement i regi av menighetene har dette tidligere før pandemien ligget stabilt på rundt 15 000 publikummere årlig, mens det totale antallet for 2022 ble 12 500.

Arrangementer i regi av andre har i perioden 2016 – 2019 ligget på rundt 4500 deltakere. Tallene fra 2022 er omtrent på det nivået igjen og kan tyde på at de eksterne arrangørene er tilbake igjen.

Drøfting

Sang og musikk er de mest utbredte kulturuttrykkene i våre kirker, men det utvikler seg en voksende underskog av filmfremvisninger, kunstutstillinger, temakvelder med litterære gjester og poesi, scenekunst m.m som finner nytt feste i menighetene våre. Også turne- og kulturarrangører som «Den kulturelle skolesekken» og «Den kulturelle spaserstokken» er hyppige gjester i mange av våre kirker med forestillinger for både unge og eldre.

Rapportene fra lokalmenighetene, samt den kunnskap som er tilgjengelig gjennom statistikk, sosiale medier og nettverk, forteller at det er svært høy aktivitet med god bredde og kvalitet i mange av bispedømmets menigheter på kulturområdet.

Det tar tid å reise seg etter to år med nedstengning og begrensede muligheter for gjennomføring av konserter og kulturaktiviteter. Konsert og korvirksomheten har vært særlig skadelidende, og den demotiverende følelse av å måtte utsette prosjekter gjentatte ganger har satt sine spor.

Mye taler for at tallene på oppslutning kommer til å stabilisere seg rundt tidligere nivå, men vi vet enda ikke helt om folk vil bruke av sin tid og prioritere billetter i en epoke med stram økonomi.

Gjennom korene & kantorenes jevnlig prioritert av lokal musikkproduksjon og kirkemusikkens generelt fremtredende rolle vil det hele tiden være et jevnt tilfang av lokale kunstnere og utøvere som finner veien til våre kirker. Men – det er fremdeles et godt stykke igjen før vi besøkstallene er på høyde med årene før pandemien og særlig ser vi at eksterne arrangører leier seg inn i kirkene. En av årsakene til denne utviklingen kan tilskrives det faktum at mange menigheter hadde mer enn nok med å få sine kjerneaktiviteter opp å gå

etter pandemien. Det etterlot et stort mulighetsrom for eksterne aktører til å produsere og presentere konsertert i kirkene.

Likevel - de nasjonale tallene frem til 2019 viser at kirken har hatt en solid økning på entreberettigede arrangementer. Tunsberg bispedømme er gjennom sin kultursatsing, lokalt og regionalt, medvirkende årsak til den store økningen.

Veien videre

Bispedømmekontoret har bidratt med rådgivning på kulturfeltet knyttet til systematisk arbeid med finansieringsmodeller og risikospredning i arrangørrollen, avtaleverk og rettigheter, markedsføring og publikumsbygging. Dette har ledet frem til en del nye tiltak på kulturområdet, ikke i form av organisatoriske enheter, men som kreativ konseptuering av nye kunst og kulturtiltak.

- Det er et mål å styrke kompetansen lokalt for menighetene som kulturarrangører, og initiere samarbeid mellom menigheter og kunstnere for å utvikle gudstjenestelivets innhold og rammer gjennom f.eks. kunstinntallasjoner og utstillinger, poesigudstjenester m.m
- Vi ser at etterspørselen fra menigheter, kunstnere og kunst & kulturscenen om bidrag til å utvikle mer kompetanse, finne struktur og initiere kunnskapsdeling i samarbeid med kulturaktører og menighet.
- I tillegg er det viktig å jobbe videre med å styrke korvirksomheten, for den er en av bærebjelkene i både kulturarbeid, trosformidling og rekruttering.

«Gud har skapt oss med kropp, sinn og sanser. Kunst og sanselige uttrykk kan speile og berøre våre liv, slik at vi beveges til en stadig dypere tro» (fra forbønn under Kirkemøtet 2018)

2.1.2 Styrke og fornye kirkelig kulturarv nasjonalt og lokalt

Åpne kirker

Tallens tale

Tallene fra 2022 viser oss at det totalt er 59 sokn (79 sokn i 2021) som har hatt tilbud om åpen kirke over 3040 dager totalt (2054 dager i 2021). Av disse er det 13 sokn som definerer seg som «Veikirker» og disse hadde åpent i 398 dager.

Her er en oversikt over de veikirkene som hadde mest åpent:

Geilo kulturkirke	313 dager.
Bragernes kirke	282 dager
Ål kirke	280 dager.
Konnerud	220 dager
Kongsberg kirke	105 dager
Tønsberg domkirke	68 dager
Borre kirke	37 dager
Hof kirke	27 dager

Drøfting

Årets statistikk forteller om en nedgang i antall sokn som holder åpent (fra 79 sokn i 2021 til 59 sokn i 2022). Antall åpne dager har derimot økt fra 2054 dager i 2021 til 3040 dager i 2022. Det er vanskelig å trekke noen tydelige konklusjoner ut fra tallene. Det er veldig lite

sammenlignbare tall fra de forskjellige stedene, for det ligger så ulike forutsetninger til grunn for antall dager med åpen kirke.

Årene med begrensninger og avlysninger av de vanlige aktivitetene førte til endringer også for dem som ville holde kirkene åpne. Enkelte steder fant man f.eks. nye kombinasjoner av åpne dører og arrangementer utendørs der folk kunne gå inn og ut av kirken i mindre grupper mens hovedaktiviteten foregikk ute. Åpne kirker er derfor blitt en litt upresis definisjon og rapporteringene fra menighetene tar med nær sagt alle typer situasjoner der kirken er åpen uten at det skjer noe organisert inne i den.

Gjennom 2022 har også strømprisene presset fellestrådene til å redusere på unødige aktiviteter i kirkene for å holde kostnadene så lave som mulig. Det har også gjort at enkelte steder ikke har kunne ha åpne kirker på tider av året hvor det trengs mer oppvarming.

Enkelte menigheter rapporterer også om nedgang i antall frivillige ressurser. Det påvirker også slike ting som åpne kirker.

Veien videre

Vi må forsøke å møte den utfordringen det er å imøtekomme etterspørselen om flere åpne kirker, særlig langs pilegrimsledene våre. Det jobbes med;

- å utvikle både guidehåndbok og nettsted som viser hvor det er åpne kirker og hvor de er stengt. Dette krever et sterkt fokus og stimuleringsarbeid.
- At Tunsberg bispedømme fortsatt må utvikle stabenes kunnskap om hva som må til for å «åpne kirker» og et av de virkemidlene vi har til disposisjon er å arrangere en samling tidlig vår for kirkeverger og menighetsråd for å løfte frem det gode eksemplets makt og bringe frem kreative og billige løsninger.

Pilegrim

Siden Tunsbergleden ble offisielt åpnet for få år siden, har det vært jobbet målbevisst med markedsføring, merking og infrastruktur som overnatting m.m. Fra Tunsberg bispedømmes side ble det a. produsert tre filmer som konkret omhandlet ruten fra Larvik – Tønsberg, fra Løvøy til Borre og fra Lier til bygrensen. Videre har det fra flere ulike arrangører vært avholdt en rekke temavandringer. Dette begynner nå å gi resultater i form av økt kunnskap om og bruk av Tunsbergleden. Innen utgangen av juni skal også den delen av leden som går gjennom Drammen sentrum være ferdig merket og dette ansvaret ligger hos fylkeskommunen.

Totalt antall overnattinger på leden	87 Overnattinger
Vandere innom Borre kirke (åpen kirke)	800 besøkende

Av 479 registrerte vandrere går det frem at disse fordeler seg slik:

Open Horizon	109 vandrere
Asker – Lier	60 vandrere
St. Hallvard	75 vandrere
St. Hallvard av Huseby	120 vandrere
St. Gjertrud	45 vandrere
Tunsberg bispedømme	70 vandrere

Pilegrimsvandring er ikke å forstå kun som langvandring med overnatting, men er også i

høyeste grad et lokalt fenomen hvor korte dagsetapper og vandring i eget nærmiljø defineres inn under dette begrepet.

Pilegrimsvandring er ikke å forstå kun som langvandring med overnatting, men er også i høyeste grad et lokalt fenomen hvor korte dagsetapper og vandring i eget nærmiljø defineres inn under dette begrepet.

Det må også sies at vi ikke innehar et apparat eller en organisasjonsmessig struktur som kan gi oss eksakt tallgrunnlag på hvor mange det er som har gått pilegrim i 2022. Dette innebærer at de tallene vi her presenterer i hovedsak er ut fra hentet de frivillige i pilegrimsfellesskapene, samt regionalt pilegrimssenter i Oslo. Imidlertid vet vi at volumet er høyere, men vi har som sagt ikke eksakt kunnskap om dette. I tillegg kommer det en rekke korsvandring, pilegrimsfellesskapet St. Jakob sine vandring og enkeltstående temavandring langs leden og et sannsynlig tall ligger nok opp mot 1500.

Hovedinntrykket er derfor at det er en stadig økende interesse for Tunsbergleden i særdeleshet og pilegrimsvandring generelt, og dersom denne trenden fortsetter vil det ha betydning for kirkene langs leden.

2.1.3 Skoler og andre aktører formidler kulturarven i kirken

Skole og kirke er begge sentrale aktører i samfunnet som legger til rette for læring og formidling av lokalhistorie og kulturarv. Et godt samarbeid dem imellom vil være av stor betydning lokalt. Tema i skolens læreplaner kan knyttes direkte opp til kirken og dens kompetanse og tradisjoner. Tre gode eksempler på skole- kirke samarbeid på ulike alderstrinn i 2022 er: Eggedal menighet arrangerte utstilling med den lokale kunstneren Carsten Lien i Eggedal kirke i oktober.

Tre gode eksempler på skole- kirke samarbeid på ulike alderstrinn i 2022 er:

Eggedal menighet arrangerte utstilling med den lokale kunstneren Carsten Lien i Eggedal kirke i oktober. Utstillingen var spesielt tilrettelagt for barn, og mange skoleklasser og noen barnehagebarn besøkte utstillingen.

I Åssiden menighet har de i samarbeid med ungdomsskolen startet med julevandring med en og en klasse (13 klasser + velkomstklasse). Dette har vært arbeidskrevende, men veldig vellykket og i tråd med skolens behov og læreplaner. Ungdomsskolen ønsker det samme til påske og at disse vandringene kan bli en del av et årshjul. Det betyr at Åssiden menighet må utarbeide tre opplegg for jul/påske som tilrettelegges for 8.,9. og 10.trinn. Menighetens ansatte er veldig glad for dette samarbeidet og for denne muligheten.

I Horten er det opprettet et godt kirke-skolesamarbeid med videregående skole i form av spørretime med presten.

2.2 Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftsmålene – lokalt, nasjonalt og globalt

2.2.1 Flere menigheter med diakonal satsing

Tallens tale

Pr 31.12. 2022 hadde 70 av til sammen 100 sokn diakonal betjening. Det har ikke vært endringer siste året. Vi har nå totalt 33 diakonstillinger og 6 diakoniarbeidere i Tunsberg bispedømme.

Drøfting

Etter at vi fikk nye midler i 2019/20, som gav flere nye diakonstillinger, har det ikke skjedd noen endringer i antallet menigheter med diakonal betjening i 2022. En utfordring knyttet til en del av diakonistillingene er at nasjonalt tilskudd krever lokal delfinansiering. Dette har skapt noe usikkerhet rundt fremtiden til noen av de diakonale stillingene på grunn av press på kommunale og andre budsjetter samt at store strømgeregninger skaper uro i fellesrådenes økonomi. Det jobbes mye for å sikre de diakonale stillingene, for i årsrapportene fra

menighetene rapporteres det et tydelig behov for mer diakoni i mange lokalsamfunn i tiden fremover. Her vil vi særlig nevne de gode avtalene som både Sandefjord og Tønsberg kirkelige fellesråd har fått knyttet til å sikre diakoniarbeidet i flere år fremover.

Diakonien utløser mye frivillighet i lokalmenighetene, og det rapporteres mye godt arbeid i nærmiljø knyttet til barn og unge, til institusjoner og åpne inkluderende felleskap. Det er gledelig å se at særlig diakonitiltak rettet mot barn og unge har blitt styrket i flere deler av bispedømmet.

I Ringerike har de i 2022 sammen med kommune og diakonale organisasjoner jobbet med en behovsanalyse for etablering av «Forandringshus» slik som og finnes i Drammen og Sandefjord. Forandringshusets viktigste oppgaver er å bygge åpne, trygge felleskap, der barn og unge kan være seg selv og leve og utvikle seg som hele mennesker, og er et konsept utviklet av Norges KFUK/M.

I Sandefjord har samtaletilbudet for unge som kalles «13-20» kommet godt i gang gjennom 2022. Tilbudet har blitt tatt godt imot i kommunen og fått etablert seg som et gratis lavterskeltilbud tilrettelagt for at alle kan være en del av det uavhengig av livssyn, kulturell bakgrunn, kjønn og seksuell identitet. Det er mange unge som allerede har hatt stor glede av dette tilbudet.

En annen glede er at Tønsberg kirkelige fellesråd, bispedømmet og Tønsberg kommune sammen har sikret driften av prosjekt «Ung sorg» noen år fremover. Det er et stort behov for å bygge opp kompetanse om sorg/sorgstøtte til barn og unge. Det å kunne ha en ressurs for faglig forankring og oppfølging av barn, unge og familier med sorg har vist seg å være svært viktig, og ungdomsdiakonen har fått stort nettverk med videregående skoler og kommunale tjenester/aktører der sorgstøtte-tilbudet nå er blitt godt kjent. Dette diakonale prosjektet er nyskapende og har vekket interesse fra andre bispedømmer. Drømmen er et sorgstøttesenter for barn og unge der dette viktige sorgstøttearbeidet kan utvikles videre.

I 2022 har det vokst frem i Lier et godt arbeid for å skape trygge møteplasser for utsatt ungdom, og flere steder ser man på samarbeid mellom diakonale organisasjoner for å få til noe som saler en stadig størresamler en stadig voksende gruppe uorganisert ungdom.

Det er ikke alle menighetene som har en ansatt diakonal ressurs. Likevel jobber mange menigheter med diakonale tiltak enten med frivillige ressurser eller andre ansatte. Et godt eksempel er kirkens engasjement i «Mot» -arbeidet i skolene i Rollag/Veggli. I 2022 fikk sokneprest Audun Opland Folkehelseprisen for Buskerud i regi av «Nasjonalforeningen for folkehelse» for sitt engasjement for dette arbeidet.

Veien videre

Vi har nå 33 diakoner og 6 diakoniarbeidere i Tønsberg som har en bred diakonal fagkompetanse, personlig yrkes- og livserfaring. Kjønnsbalansen er god og det er en stor styrke som skaper både bredde og romslighet, ikke minst i profileringen og rekrutteringen av unge mennesker til diakonyrket. Det gir og en god plattform til å utvikle diakonien videre med relevante og livsnære tiltak i god samhandling med andre aktører i lokalmiljøene.

De sterke utfordringene fremover knytter seg til forholdet mellom økende diakonale behov og krevende økonomiske rammevilkår. Vi ser at det er stort engasjement for diakoni mange steder, og det blir viktig å få integrert diakonale perspektiver og tiltak i alt som kirken driver med på lokalplan. Samkjøring av planverk og tverrfaglighet blir viktig for å få til dette. Vi ser hvilken betydning avtalene som Tønsberg kirkelige fellesråd og Sandefjord kirkelige fellesråd har gjort med kommunene for å sikre finansiering av diakonistillinger i årene fremover. Disse temaene vil bli fulgt opp videre i bispedømmets møtepunkter med ansatte, ledere og frivillige i 2023 Dette vil bli tematisert på de ulike møtepunktene vi har med ansatte, ledere og frivillige fremover.

2.2.2 Kirken fremmer menneskeverd, fred, menneskerettigheter og vern om skaperverket

Gjennom ulike diakonale tiltak lokalt (se 2.2.1), solidaritetskonserter, misjonsavtaler, Fasteaksjon, Vår grønne menighet, Skaperverkets dag, søndag for de forfulgte, Menneskerettighetssøndagen, Global uke, Sammen som kirke i hele verden-aksjonen o.a. tiltak er menighetene i Tunsberg med på å konkretisere sitt diakonale og globale oppdrag. Som lokalkirke i en verdensvid kirke er de med på å skape endringer i menneskers liv lokalt og globalt. De tiltak som er godt gjennomarbeidet gjennom flere år er de som har størst nedslagsfelt i antall menigheter. Andre nyere konsepter (som f.eks. Global uke, Sammen som kirke i hele verden-aksjon) har mindre nedslag. Dette har noe å gjøre med at det er generelt vanskelig å få nye ting inn i et allerede fullstappet årshjul selv om saken er god og ønsket av flere. Det er svært avhengig om det er noen lokalt som er tent for dette. Ildsjelene som setter i gang nye ting, blir ofte i praksis overlatt til seg selv med gjennomføringen. Det er fortsatt viktig å arbeide videre med hvordan en kan få til økt tverrfaglig samarbeid og bedre samspill mellom råd og stab lokalt.

Gjennom «Kirka vår-samlet plan for arbeid i soknet» synes det at en har fått et verktøy som kan virke til at en sammen får en felles og helhetlig forståelse av utfordringer i lokalsamfunnet, hjelp til samme å prioritere og arbeider mer helhetlig og tverrfaglig lokalt.

Vi erfarer i møte med kommunene i bispedømmet at Den norske kirke fortsatt sees på en viktig aktør for å skape gode lokalsamfunn. Men kjennskapen til alt det gode det arbeidet som gjøres i lokalmenigheten, også globalt, er ikke godt nok kjent i det offentlige rom. Her har vi erfart, ikke minst gjennom biskopens visitaser at bærekraftsmålene har gitt et felles grunnlag for å kunne kommunisere lokalmenighetenes diakonale praksis. Dette er noe vi trenger å arbeide videre med.

Et godt eksempel fra Sigdal: Gjennom mange år har menighetene i Sigdal bidratt til at Kassonké-folket i Mali har økt selvfølelse identitet, stolthet språk- og landsbyutvikling. Dette har skjedd gjennom å støtte sigdølingen Guri Enger som har vært misjonær og drevet med bibeloversettelse. Bibelen er nå helt oversatt til Kassonké og vil foreligge ferdig trykket i 2023. Dette var en historie lokalpolitikere i Sigdal ikke var like godt kjent med. Det er ikke intuitivt å koble sammen bibeloversettelse og bærekraftsmålene (f.eks. 4 og 10), men ved å gjøre dette ble det arbeidet Menighetene i Sigdal har vært med på også bedre forstått som en del av kommunens svar på konkretiseringer av bærekraftsmålene i kommunen.

Menneskeverd og LHBT-identiteters opplevelse av kirken ble i 2022 satt på dagsorden også gjennom ulike kulturtiltak: Men «Skeivt kulturår» har blitt markert i flere kirker i bispedømmet med bl.a. «Regnbuemesse».

Biskop Jan Otto Myrseth skrev tidlig i året i pressen følgende: «Vi biskoper erkjenner at kyrkja i liten grad har tatt innover seg homofile sin livssituasjon, og heller ikkje klart å gi truverdig uttrykk for anerkjenning av alle menneske sitt menneskeverd»

Tunsberg bispedømme samarbeidet sammen med Sandefjord kirke om kunstutstillingen, «Queer Spirit» hvor skeive kunstnere bidro med et stort antall verk som omhandler spiritualitet og meningen med livet. Det var første gang at en slik utstilling ble vist i et kirkerom i Norge. I forbindelse med utstillingen ble det også avholdt et dagsseminar med denne tematikken.

2.2.3. Den norske kirkes utslipp og miljøbelastning reduseres

Kirkemøtet utfordret bispedømmene til å utarbeide egne handlingsplaner for å redusere utslipp og styrke miljøbevisstheten. Det er ikke utarbeidet en egen overordnet handlingsplan for bispedømmet ennå, men vi har som første steg tatt utgangspunkt i vedtaket om å «Kutte klimautslipp fra reisevirksomhet med 60% innen 2030». Klimafottrykksanalysen 2017 viste

at bispedømmet hadde et utslipp på 354 tonn CO₂ i kategorien Transport og reiser. Dette avtrykket må reduseres. Som et ledd i dette ble det vedtatt i bispedømmerådet 31.08.22 en egen reisepolicy for ansatte med bispedømmerådet som arbeidsgiver, som er ment å bidra til reduserte klimautslipp knyttet til ansattes reisevirksomhet. Det er også utarbeidet egne retningslinjer for bispedømmerådets medlemmer.

Vi erfarer også at «Mer himmel på en truet jord»- er i for liten grad kjent og arbeidet med ute i menighetene. Positivt er at vi også observerer en økt interesse og fokus på energiøkonomisering mht. til kirkebyggene.

Konseptet Vår grønne menighet ble innført i bispedømmet i 2008. To nye menigheter, Tangen og Strømsø og Larvik valgte i året som gikk å bli grønne menighet. Med dette er antallet nå kommet opp i totalt 48 grønne menigheter. Det er i mange menigheter høy bevissthet på dette, men oppfølgingen av disse etter registreringen har ikke vært slik som ønsket. Det er i noen av de menighetene som tidlig ble med, er ikke kunnskap en om dette blitt gitt videre til neste menighetsråd, og en har glemt at en er en grønn menighet. Det er behov for en gjennomgang og fornyelse. Vi har derfor ønsket velkommen KIFO's undersøkelse omkring «Vår grønne menighet», og lagt til rette for denne blant menighetene i bispedømmet. Vi ser frem til å motta sluttrapporten.

Overføring av kunnskap og viktige dokumenter som avkrysningskjemaet for Vår grønne menighet fra et menighetsråd til et annet er viktig. En ny mulighet til å ivareta dette på en bedre måte enn tidligere ligger i det nye verktøyet «Kirka vår samlet plan for arbeidet i soknet». Her kan en samle og synliggjøre slike dokumenter på et sted som både stab og menighetsråd har tilgang til.

Alle ansatte i bispedømmet ble oppfordret til å delta og registrere seg på «Sykle til jobben aksjonen». Flere stilte med lag, og det endte med 20 påmeldte og over 5000 km syklet, løpt eller gått til jobben.

Biskopen på sykkel under visitas i Sigdal

2.3 Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn og offentlige, private og ideelle aktører.

2.3.1 Samarbeid menighet og misjon styrkes

Tallenes tale

Gjennom Samarbeid menighet og misjon (SMM) er menighetsavtaler nå blitt en synlig konkretisering av lokalmenighetens globale oppdrag som en del av den verdensvide kirke. For tiden har 77 av 100 sokn inngått en misjonsavtale med en av de 7 misjonsorganisasjonene tilknyttet SMM, og 9 sokn har kanalisert sitt globale misjonsengasjement gjennom andre organisasjoner. Tabellen nedenfor gir en oversikt over fordelingen mellom prostiene.

Prosti	Misjonsavtaler med SMM	Misjonsprosjekt med annen organisasjon	Menigheter helt uten misjonsavtale
Drammen og Lier	8	4	2
Eiker	4	2	2
Hallingdal	9	0	1
Kongsberg	11	0	1
Larvik	10	1	1
Nord-Jarlsberg	7	1	0
Ringerike	3	1	7
Sandefjord	11	0	0
Domprostiet	14	0	1
TOTAL	77	9	13

Drøfting

Antallet misjonsavtaler har vært relativt stabil de siste årene. Menighetene uten er enten små eller i ferd med å velge et misjonsprosjekt. Noen større endring med antall er derfor ikke å forvente fremover. Engasjementet i den enkelte menighet varierer også mye. En indikator for dette er det innsamlede beløpet: Gjennom misjonsavtalene med SMM er det i 2022 samlet inn totalt 1 020 704 kr (foreløpige tall). Fordelt på de 77 menighetene blir det et gjennomsnitt på 13 255 kr pr. menighet. I realiteten varierer beløpene fra 2000 kr til 117.000 (som Tjøme menighet alene samlet inn i 2022) pr. menighet. Til sammenligning samlet NMS (i Norge) alene inn 78 mill. i 2022 og menighetene i Tunsberg samlet inn totalt kr 10 027 508 til eget arbeid. M.a.o. er bidraget gjennom misjonsavtalene liten i forhold til det SMM-organisasjonene har investert i misjonsavtalene og det potensialet som finnes.

Det er også et stykke vei å gå før en helhetlig misjonsforståelse blir en dimensjon i alt menighetens arbeid, og at flere en noen få blir engasjert.

Veien videre

Gjennom misjonsavtalene har menighetene i Tunsberg kontakt med kristne søsken i 15 ulike land verden over. Her er en for mange menigheter en uåpnet mulighet til å hente inspirasjon og ressurser til vår egen måte å være kirke på. Veien videre må løfte frem både på regionalt og lokalt nivå sammenhengen mellom lokalt og globalt kirkefelleskap. Kirkemøtesaken «Den norske kirkes globale oppdrag» utfordrer også menighetene til «å feire gudstjenester hvor liturgier, bønner, salmer, kunst og kultur knytter menigheten sammen med det verdensvide gudstjenestefelleskap».

En gjennomgang av menighetenes nettsider og Facebook-sider viser at omtale av menighetens misjonsprosjekt generelt er lite oppdatert eller totalt fraværende for mange av menighetene. SMM organisasjonene har i de siste årene jobbet mye med å legge til rette info (artikler, filmsnutter o.a.) som menighetene kan bruke, men disse finner ikke veien til menighetenes publikasjonskanaler. Dette har ulike årsaksforhold, men en av disse er at «misjon» ikke har en egen ansattkategori i menighetene, men at dette skulle være alle ansattes og frivilliges sak. Å ha egen ansattkategori for misjon er ingen ønskelig vei å gå, men kanskje burde det være en person (ansatt) i hvert prosti som kunne fungere som prostiets koordinator for kirkens globale oppdrag (som er videre enn bare SMM-avtaler). Ved at en for tildelt denne særskilte oppgave, vil det bidra til å løfte

Punkter til oppfølging

- Løfte frem bevisstheten omkring kirkens globale oppdrag ved å sette dette aktivt på dagsorden i prostiene, gjennom prostibesøk, visitaser, og materiellutvikling.
- Gjøre liturgier, bønner, salmer, kunst og kultur tilgjengelig for menighetene og stimulere dem til å ta dette mer aktivt i bruk.
- Jobbe videre med tanken om en koordinator for kirkens globale oppdrag i hvert prosti.
- Følge opp hvordan menighetene kan bruke sine nettsider og SoMe til å synliggjøre menighetens misjonsprosjekt for alle i soknet.

2.3.3. Barne- og ungdomsorganisasjonene deltar inn i menighetene

Samarbeidet med barne- og ungdomsorganisasjonene som har skrevet under plattformen «Kirkens unge» er blitt revitalisert i 2022, etter pandemien. Regionalt har det blitt arrangert et møtepunkt i løpet av året mellom bispedømmekontoret og organisasjonene. Koordinering og felles promotering av leirvirksomhet, oppmerksomhet rundt fordelene av medlemskap og gjensidig ressursutveksling- og vurdering har vært tema på samlingene. Videre vil det foregå årlige samlinger på dette nivået.

I tillegg har bispedømmekontoret besøkt de enkelte organisasjonene for å se på ressurser og muligheter i rommet mellom kirke og organisasjoner. I forbindelse med fagdager på bispedømmenivå er enkelte av organisasjonene inne med sin kompetanse, alt etter gitt tematikk. Vi har vi hjulpet organisasjonene med synliggjøring av sine leirtilbud gjennom kirken.no/tunsberg. Organisasjonene inviteres også til å sende delegater til Ungdommens bispedømmemøte (Ungdomsting) i Tunsberg.

Lokalt skjer samarbeid med mange ulike barne- og ungdomsorganisasjoner. I flere av menighetene er det barne- og ungdomsarbeid organisert i KFUK-KFUM Norge, Ung kirkesang og Acta/ Nor-misjon og Søndagsskolen. Flere benytter seg også av ledertreningsprogrammer fra KFUK-KFUM, og leirtilbud i regi av NMS, KRIK, Hekta og KFUK-KFUM.

I Tønsberg har menighetene koblet seg på Blåkors Ung i konfirmasjonsundervisningen. I Kongsberg og Sandsvær er det et utstrakt samarbeid mellom menighetene og KFUM speiderne og Ten-Sing. Jevnaker menighet samarbeider med Hekta om konfirmantleir og Stavern menighet drar på Krik sine konfirmantleirer. Samtidig ser vi at oppslutningen til organisasjonene er varierende fra menighetenes side, noe som blant annet viser seg i en uformell undersøkelse vi gjorde høsten 2023. Den viste at bare ca. 50% av konfirmantene i Tunsberg er medlemmer i en organisasjon. Den viste at bare ca. 50% av konfirmantene i Tunsberg er medlemmer i en organisasjon. Dette understreker viktigheten av å ha fokus på samarbeid og å vise til fordelene menighetene har når de knytter sitt barne- og ungdomsarbeid til en organisasjon.

Samarbeidet mellom menighetene og de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene vil være av avgjørende betydning fremover for å nå generasjonen med barn og unge, bispedømmet vil jobbe for at dette samarbeidet blir styrket og bevisstgjort enda klarere.

3. Kirken er mer for flere

3.1 Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt

3.1.1 Kirkens digitale nærvær øker

I arbeidet med kirkens digitale nærvær ser vi to klare tendenser; en klar nedgang i strømming og videoproduksjon, og en mer målrettet og profesjonell innstilling og bruk av nettsider, sosiale medier og samarbeidsplattformer.

Etter en bratt økning i digital aktivitet under pandemien, oppgir de fleste at de er «tilbake til normalen» med tanke på innsats og tid brukt på digitale kanaler. Mange var slitne og litt lei av digital satsning etter pandemien, og ønsket seg mer tilbake til fysiske møter. Flere av prostene skriver i sine årsrapporter at de heller ikke helt har troen på strømming av gudstjenester, og enda flere skriver at stabene ikke har tid til å prioritere arbeid på digitale flater i samme omfang som under pandemien. Dette er en naturlig justering av aktiviteten, men pendelen har nok svingt mer enn vi så for oss midt i den travleste digitale produksjonsperioden i 2020-21.

Samlet sett har hele bispedømmet et forbedringspotensialer med tanke på innholdsproduksjon på nettsider, både i kvalitet og omfang. Vi kan også bli mer offensive i å benytte oss sosiale medier på plattformenes egne premisser; kort sagt er vi fortsatt mer ute etter å få oppslutning til arrangementer enn å dele historier, kompetanse, tips og triks. Her er nok både tid og frimodighet begrensende faktorer, samtidig som mange nok ikke ønsker å eksponere seg selv i så stor grad som man må for å nå mange på sosiale medier.

Likevel ser vi at flere og flere jobber bedre og mer målrettet på digitale flater. For det første ser vi at enkelte ansatte har særlig blikk for sosiale medier og benytter seg godt av dette. Et eksempel er Øystein Magelssen, prost i Drammen, som hyppig deler opplevelser og synspunkter på sin Facebook-profil. Et annet eksempel er Helene Magdalena Fevang som bruker TikTok som et pedagogisk og strategisk verktøy i sitt arbeid for og med ungdom. For det andre har flere prostier/fellesråd begynt å tenke mer helhetlig og strategisk rundt kommunikasjon generelt og på nett spesielt, både gjennom kompetanseutvikling, stillingsjusteringer og opprettelsen av nye stillinger.

Bruken av digitale samarbeidsplattformer har økt, og mange benytter seg av «Skjerikirken». Dette er naturligvis gledelig, og vi ser at det vokser frem et kompetansenettverk for kommunikasjonsmedarbeidere i bispedømmet. I bispedømmets regi møttes tre av disse til faglig utveksling og utvikling i 2022. I 2023 er det satt opp et nytt møtepunkt, da med til sammen seks kommunikasjonsfolk fra Tunsberg.

Pandemien ble en vekker, og mange oppdaget mulighetene til formidling og dialog som ligger i aktiv bruk av internett, og mange steder førte det til stor digital virkestrang, som igjen førte til mye prøving og feiling, utvikling og nyskaping. Nå er samfunnet åpnet igjen, men innsikten og kompetansen som ble bygd i pandemien har medført en økt bevissthet av nødvendigheten av å jobbe godt med kommunikasjon på digitale flater, og mange jobber målbevisst for å være «gode på nett.»

Alt i alt har vi sett en økning i kvalitet fra 2021 til 2022, men dersom vi skal regne «minutt for minutt,» har den samlede produksjonen gått klart ned. Fremover vil det være viktig å fortsette det gode fokuset på kvalitet, og å utruste stadig flere medarbeidere til å jobbe strategisk og strukturert med kommunikasjon, samt å støtte fellesrådene i koordineringen av digitalt nærvær lokalt.

3.1.2. Universell utforming av og i kirken styrkes

Mange menigheter i Tunsberg har over lang tid hatt som mål å legge til rette for at alle mennesker kan finne seg til rette i kirker og menigheter. Det er gjort mange enkelttiltak for å tilrettelegge for fysisk adgang til kirker, til lydanlegg og hjelpemidler, men det har ikke vært en tydelig strategi for dette arbeidet. En typisk tendens i det arbeidet som har vært på dette området har vært at man først og fremst har skapt segregerte tilbud som f.eks. «Tro og Lys». Det har vært godt arbeid der det er skapt fine felleskap og gode opplevelser. Tiltakene som har vært gjort har vært gode, men universell utforming handler om mye mer enn å skape tiltak for enkeltgrupper.

Etter pandemien har Den norske kirke satt universell utforming tydelig på dagsorden, og på bispedømmenivå i Tunsberg er det jobbet systematisk med å integrere en tenkning rundt hva tilrettelegging dreier seg om i menighetene.

I bispedømmets arbeid med universell utforming har det vært tre perspektiv som med litt ulik vekt har preget alle de tiltak og prosjekter som er gjennomført i 2022.

- Informasjon/Inspirasjon
- Kompetanse
- Verktøy/Erfaringsdeling

Utgangspunktet har vært å utnytte allerede etablerte møteplasser med menigheter, ansatte og frivillige for å sette universell utforming på dagsorden. Biskopen har brukt visitasene til å etterspørre hvordan menighetene jobber med dette temaet, og temaet er løftet frem i mange av de regionale fagsamlingene. I møte med menighetene og de ansatte er det stor åpenhet for temaet, og både inspirasjon, kompetanse og verktøy blir godt mottatt. Målet er å få til gode samtaler om hva universell utforming i sin bredde egentlig handler om. Vi opplever at det fremdeles er slik at mange tenker universell utforming mest i retning av «stigningsgrad på rullestolrampen». Riktignok har mange kirker jobbet godt med å bygge ut fysisk tilgjengelighet både utvendig og innvendig samtidig som det er veldig mange ting som gjenstår også for at bispedømmets mange kirkebygg er tilfredsstillende fysisk tilrettelagt. Bispedømmets rådgivere har det siste året jobbet aktivt i kontakt med kirkevergene for enklere saksbehandling og gode løsninger som både menighet og ansvarlige kulturmyndigheter kan være fornøyd med. Det er ingen tvil om at tilrettelegging av byggene, teknisk utstyr og hjelpemidler er viktig for at alle mennesker kan finne seg til rette uavhengig av funksjonsnivå. Likevel er universell utforming mye mer.

I 2022 har HEL- ideologien vært til inspirasjon, og flere menigheter har gjort forsøk på å ha HEL -gudstjenester. Tilbakemeldingene på dem har vært gode, og HEL ideologien får skryt av fagfolk i vårt bispedømme som mener at den er veldig godt faglig forankret. Flere menigheter ønsker å jobbe med «Gudstjenester for alle», og gjennom året har flere prester og diakoner fra bispedømmet tatt kurs og videreutdanning for å øke kompetansen på tilrettelegging og universell utforming av menighetens gudstjenester og andre aktiviteter. Det er gledelig å se at det dukker opp lokale initiativ mange steder som følge av at det jobbes mer strategisk med dette både nasjonalt og regionalt. Her er noen eksempler.

I Austad-Fjell menighet i Drammen har de hatt en særlig ressurs i Sofie på 17 år som har en alvorlig utviklingshemming. Hun og familien opplever at kirken er den eneste arenaen i bydelen med lav nok terskel til å inkludere datteren. Hun og familien har påvirket gudstjenestenes form og språk, og sammen med menigheten skapt andre arenaer som «Sofies hage» på kirkens tomt under tittelen «Dyrk et vennskap». Her er det skapt et fellesskap som og engasjerer mange frivillige i nærmiljøet, og der flyktninger i språk og arbeidspraksis og ungdommer med utviklingshemming bidrar. Menigheten fikk og et samarbeid med «S-klassen» på Drammen videregående skole som har 17 elever med ulik

grad av utviklingshemming. De kom og tok opp potetene som de lagde chips av i «mat og helse».

I Ullerål menighet på Ringerike har de bygget opp et samarbeid med det lokale bo- og mestringssenteret for blinde og svaksynte, og tilbyr transport til kirkens aktiviteter og har salmebøker med punktskrift. Arbeidet bygger relasjoner og skaper bevissthet om betydningen av å legge til rette for at alle kan delta.

Et av bispedømmets satsingsprosjekter i 2022 har vært «Den fyrste song». Målet har vært å øke kompetansen til kirkelige ansatte og frivillige i menighetene til å bruke sang og musikk som kommunikasjonsform på institusjonene. Beboere på institusjonene blir stadig sykere, og svært mange har en eller annen grad av demenssykdom. De menighetene som har vært med på dette prosjektet gir tilbakemelding om at de er veldig inspirert og opplevd at de har fått styrket både det faglige og praktiske. Vi ser at NRK serien «demenskoret» har skapt ytterligere engasjement for dette prosjektet som vil avsluttes med en stor fagsamling høsten 2023.

Arbeidet med universell utforming kan fort bevege seg i retning av praktiske diakonale prosjekter og tiltak. Det skjer små og store gode ting på dette i flere av menighetene som vi kan glede oss over. Mange flere ser etter lokale samarbeidspartnere i nærmiljøet, og tilrettelegging for alle både i gudstjenesteliv og aktiviteter får plass i menighetenes strategiske planer. Det noen menigheter gir tilbakemelding på er at de strever med kommunikasjon. Vi har derfor begynt å lage en plan for hvordan man kan skape universell utforming på menighetenes kommunikasjon. Her vil vi få hjelp fra de nasjonale ressursene, og vi vil i første omgang forsøke å få til at flest mulig ansatte får sett webinarer om universell utforming av kommunikasjon på ressursbanken.no.

Vi kan glede oss over at mange ansatte og menigheter i Tunsberg har fått universell utforming høyere i bevisstheten, og de 30 deltakerne på HEL konferansen i januar -23 kom tilbake med inspirasjon og engasjement. I Larvik og Ringerike prosti har flere menigheter ønsker å fornye arbeidet med tilrettelegging i konfirmasjonsundervisningen. Dette ble fanget opp på bispedømmets fagdager om konfirmasjon i januar-23, og vil bli fulgt opp videre som ett av områdene i bispedømmets strategiske prosjekter for større kompetanse innen universell utforming.

3.1.3 Folkekirken tilbyr ulike møteplasser og fellesskap

I de 100 sokn i Tunsberg finner vi en stor bredde av ulike møteplasser og fellesskap med alt fra gudstjenester, trosopplæringstiltak, kulturarrangementer, pilegrimsvandring til sorggrupper, sjelesorgsamtaler, hverdagsmesser, korøvelser og ungdomsklubber, for å nevne noe. Omfanget av det tradisjonelle kirkelige tilbudet er med andre ord omfattende, selv om tilbudet kan være noe varierende fra menighet til menighet. Mange steder erfarer en også at til tross for mange tilbud at medlemmene uteblir. Statistikkene går nedover.

I forbindelse med årsrapporten er også interessant å se på menigheter som har gjort noe nytt eller annerledes det siste året. Mange menigheter har konsentrert seg om å komme tilbake til «normalen» etter pandemien, men det har også skjedd endel nyskaping med lokalt preg; i 2022 har vi blant annet sett «Mamma/baby-yoga» i Sandar menighet, «Stille søndags-BOOST» i Sande og økodiakoni i Bragernes. Barn og familier har blitt invitert til Supersøndag i Kvelde med storfamiliesamling ved bålpanne og aking, og i Sandefjord har 10-åringene blitt invitert til å lage sverd og skjold som dragekjempere. I kunstprosjektet «Tråkk» i Domkirkens tårngalleri, har kunstnere invitert menigheten og publikum aktivt inn i skapende prosesser, og på Konnerud finner vi en egen «Utekirke». Mange menigheter har også vist rådsnarhet og sørget for møteplasser for flyktninger fra Ukraina. Innovasjonslysten og reaksjonsevnen er med andre ord til stede, selv om det er store lokale variasjoner.

Denne innovasjonen har skjedd først og fremst a) innenfor fysiske rammer, altså ved at kirkens tradisjonelle tilbud flyttes ut av og inn i andre rom, og b) ved at tilbudene finner nye former, der helt nye praksiser og åndelige uttrykk for kirkens lange tradisjoner utvikles i møte med vår egen tid. Ofte ser vi at disse nyvinningene kommer som et resultat av at én eller flere medarbeidere lokalt ser et behov i nærområdet, gjerne gjennom aktiv lytting til brukere og det også er kultur og rom for å prøve ut noe nytt.

Utfordringen fremover å stimulere til en kultur der ivaretar både eksisterende tilbud og samtidig er åpen for eksperimentering. Vi tror at innovasjon i både rammer og form er avgjørende for at kirkens skal nå en større bredde av medlemmene og befolkningen.

Veien videre

* Fremover ønsker vi bidra til at det skapes nye møteplasser og fellesskap lokalt, gi støtte til nyskaping, og lære av virksomhetene som pusher rammene og formene i vår kirke.

* Oppmuntre menighetene til å aktivt ta i bruk verktøyet «Kirka vår», ikke minst for å legge til rette for gode samtaler om kirken i lokalsamfunnet.

3.2 Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på

3.2.1 Ungdomsarbeidet styrkes og kirken er til stede på utdanningsinstitusjoner og i forsvaret.

Tallenes tale

Tallene under gjenspeiler både gjennomførte og ikke gjennomførte tiltak. En del av tiltakene har deltakere i flere målgrupper, og vil derfor telle flere ganger.

2021			2022	
	Tiltak 13-17	Tiltak over 17	Tiltak 13-17	Tiltak over 17
Tunsberg	186	99	162	88

	2020		2021		2022	
Året etter konfirmasjon	Deltagere (sum)	Andel av målgruppen	Deltagere (sum)	Andel av målgruppen	Deltagere (sum)	Andel av målgruppen
Tunsberg	340	12 %	223	8 %	301	11 %

Oversikt over tiltak og deltakere fra menighetenes årsrapporter for aldersgruppen 18 til 30: I 2022: 212 deltakere fordelt på 18 tilbud. Antall tilbud tidligere år. 2019: 19 tilbud, 2021: 29 tilbud.

I forbindelse med Ungdomsåret (bispedømmets satsning i skoleåret 2018-19), oppgav flere menigheter at de var i gang med å starte nye ungdomsarbeid. På halen av denne positive trenden traff Covid 19 Norge, med nedstengelser og kraftige begrensinger i mulighetene for fysisk samvær. Selv om mange barn og unge ifølge Ungdata-undersøkelsen for 2022, klarte seg godt under pandemien, har oppslutningen om fritidsaktiviteter dalt – en trend som var tydelig allerede før mars 2020. Ungdata rapporterer om en nedgang i tallene innenfor idrett, religiøse aktiviteter og kulturaktiviteter. I Tunsberg ser vi derimot at trenden er delt; antall tiltak generelt for unge gått ned, samtidig som flere unge trekkes til kirken etter konfirmasjonsåret enn i 2021. Flere steder ser vi at ungdomsarbeidet har hatt en økende oppslutning i 2022.

Drøfting

Kor i ulike varianter er fortsatt en av kirkens viktigste arbeidsmetoder inn mot denne aldersgruppen. Korarbeidet både i Kirkens korskole på Nøtterøy og Domkirkens Jentekor samler og utvikler unge i denne aldersgruppen. I Hønefoss drives Ten-Sing med ca.30

ungdommer bestående av en salig blanding av flinke musikere og folk som trenger trygge rom. Dette er to eksempler fra et relativt mangfoldig korarbeid i bispedømmet. Ledertrening er også en mye brukt arbeidsmetode for ungdom etter konfirmasjonsalder. Mange av lederkursene skjer i samarbeid mellom flere sokn og/eller organisasjoner. Etter en nedgang og 2021 ser vi at trenden er oppadgående med tanke på oppslutning, noe tallene i tabellen om "Året etter konfirmasjon" viser. ovenfor viser. Likevel ligger det store variasjoner bak disse tallene; noen opplever vekst og økt rekruttering, som for eksempel i Kvelde som har fått opp en fin gruppe i ledertrening, mens andre, som Larvik, sliter med å rekruttere nye til ledertrening tross fokus på nettopp dette.

Etter pandemien ser vi at flere menigheter «mangler» årskull som de ikke fikk bygget relasjon med i pandemitiden, det er også flere kull av ungdommer som har hatt få muligheter til å delta på skolegudstjenester. Det kan være tøft å være ung, og utfordringer i ungdomskullene forplanter seg inn i kirkens arbeid på en annen måte enn tidligere. Ungdata viser at mobbing og ensomhet fortsatt gir store utfordringer for mange, og stadig flere unge ønsker hjelp til livsmestring. Dette ser vi blant annet i Sandefjord hvor Dnk har startet med samtaletilbudet 13-20, og som benyttes av mange.

Vi ser også at samarbeid med aktører som frivillige organisasjoner og kommuner i lokalsamfunnet, kan by på muligheter til utvikling og innovasjon for å bygge trygge rom for ungdom og unge voksne.

Drammen er en relativt stor studentby, men det har så langt ikke lyktes kirken å etablere seg som et reelt samlingssted og fellesskap for denne målgruppen. Men Universitetet i Sør-ØstNorge med blant annet campus i Drammen og Horten har egen studentprest.

I Hallingdal er det stort forbedringspotensial i gruppa 13-17 og 18- 30. Det er lite som skjer for denne aldersgruppen sammenlignet med de aller yngste og eldre. Noe av årsaken er at de tre videregående skolene i prostiet ligger spredt (Geilo, Ål og Gol) og har ulike profil. Dette medfører at mange ungdom bor på hybel. Vi tror det er et større potensial for å utvikle ungdomsarbeid rundt disse miljøene.

Ungdommens bispedømmemøte (Ungdomsting fra og med 2023) i Tunsberg har hatt en stabil og god rekruttering i mange år frem til 2020. I 2021 ble møtet utsatt fra mars til november, og vi så en markant nedgang i antall deltakere fra nesten 60 (inkludert observatører) til knappe 30. I 2022 ble møtet avlyst grunnet usikkerhet rundt pandemien. Isteden valgte Ungdommens bispedømmeråd å fokusere på den utsatte ungdomsdemokratiturnéen. Turnéen ble vedtatt som et tiltak av bispedømmerådet i 2021.

Ungdomsdemokratiturnéen innebar besøk og inspirasjonssamlinger i syv av ni prostier, og alt i alt samlet turnéen omtrent 300 ungdommer. Tilbakemeldinger så langt tyder på at turnéen var med på å øke bevisstheten av ungdomsdemokratiet i Dnk og Tunsberg, og den har forhåpentligvis bidratt til et ønske om økt medvirkning lokalt. Ut over den umiddelbare effekten turnéen hadde lokalt, er det enn så lenge uvisst i hvilken grad turnéen har bidratt til økt rekruttering til Ungdommens bispedømmemøte, som skal arrangeres igjen i 2023. I det videre arbeidet med av ungdomsdemokratiet kan det være aktuelt å se nærmere på rammer, rekruttering og innhold for møtet.

Veien videre

For å motvirke utenforskap og utforske nye måter å være kirke på for disse målgruppene, ønsker vi å fortsette å prioritere ungdomsarbeidet og ungdomsdemokratiet i Dnk i Tunsberg. Ungdommen er kirkens nåtid og fremtid. Vi vil derfor være avhengige av å fortsette det gode samarbeidet med organisasjonene, gi gode rammer og kompetanse til lokale medarbeidere, og sette ungdomsarbeid på dagsorden internt. For å utvikle Ungdommens bispedømmemøte kan det være aktuelt å vurdere formen på ungdommens bispedømmemøte.

3.2.2 Kirkens rolle i sivilsamfunnet styrkes

Kommunale kriseteam

Kommunene i Tunsberg bispedømme har veldig ulik måte å organisere kriseteam og akutt psykososial bistand på. Mange av de større kommunene har organisert det slik at det er den lokale legevakten som utløser kontakten med kriseteam. Prestene, diakonene og andre kirkelige ressurser regnes inn som en del av den tverrfaglige ressursen i kommunen som er tilgjengelig og innkalles etter behov. I noen få av de større kommunene (Sandefjord, Kongsberg og Ringerike) er det organisert tverrfaglig kriseteam der prestetjenesten er fast representert. I de fleste mindre kommunene har prester og andre kirkelige ansatte en naturlig plass kommunens krisetjeneste, men ikke alle steder sitter det en prest eller andre fast i kriseteamet.

Disse ulikhetene både i organisering og struktur gjør at det er utfordrende å gi en tydelig rapportering om deltakelse i kommunale kriseteam. Prostene og kirkevergene er blitt utfordret på å kontakte kommunen for å lage gode avtaler som avklarer roller og oppgaver for prester og kirkelige ansatte i forhold til kriseteam. Det et stykke vei igjen for å få avtalene på plass, men mye fungerer godt i kriser likevel på grunn av gode relasjoner mellom kirkelige ansatte og kommunen.

En utfordring vi har sett i møte med enkelte kommunale kriseteam er at de tar i bruk den nasjonale beredskapstelefonen for prester til å få kontakt ved krisehendelser i en kommune. Det er problematisk når beredskapsområdene dekker mange kommuner, og en av kommunene involverer beredskapspresten for å dekke opp et lokalt behov for prestetjeneste i en krisesituasjon.

Mange kommuner har oppdatert sitt regelverk og oppdaget at kirken nå er å regne som en del av de frivillige organisasjonene som kommunen kan velge å bruke. Det betyr at mange steder har kirkens ressurser falt ut av kommunenes planer, og derfor må nye gode avtaler på plass. Dette er et felt der det må jobbes mer for å få innpass. I tillegg så har biskopen i visitasene oppdaget lav bevissthet i mange av bispedømmets menigheter på behovet for øvelser og forberedelser for større hendelser. Dette gjør at beredskapen når det gjelder kommunikasjon, infrastruktur og ferdigheter i møte med akutte kriser i alt for stor grad blir avhengig av tilfeldigheter og derfor er sårbar. Tunsberg bispedømme må fremover stimulere lokalkirken i kommunene til å gjennomgå egne rutiner både i forhold til avtaler med kommunen, men også i forhold til å bygge kompetanse og struktur i egen organisasjon i møte med akutte kriser.

Fylkesberedskap

Tunsberg bispedømme har organisert sin beredskap i samsvar med grensene til Sør-Øst politidistrikt. Dette dekker områdene Telemark, Vestfold og Buskerud. Utfordringen er at for 2022 gjør dette at vi må sitte i to fylkesberedskapsråd (Viken og Vestfold/Telemark). I tillegg får vi et nært samarbeid med Agder og Telemark bispedømme om beredskapen i Telemark, og et nært samarbeidsforhold med Borg og Oslo bispedømme i Viken fylkesberedskapsråd.

Sør-Øst politidistrikt har ikke definert noen LRS (Lokal redningssentral) i sitt distrikt. De har en operasjonssentral ved hovedkontoret i Tønsberg der beredskapsansvarlig i bispedømmet (p.t kirkefagsjefen) innkalles hvis det settes stab. Ellers fungerer nærhetsprinsippet, som innebærer at det som er kirkens normale organisering også er kriseorganiseringen. Det betyr at kirkeverger og proster må lage gode gjensidighetsavtaler knyttet til arbeidsgiverfunksjonene i en akutt krise slik at ikke det blir uklart hvem som har ansvar for hva når noe skjer lokalt. Ellers fungerer organisasjonen som etter hovedprinsippene for samfunnsberedskap. (jfr. Samfunnsikkerhetsinstruksen punkt III), og det innebærer at det kirkens lokale ledere som administrerer kirkens rolle i lokale hendelser. (Jfr. angrepet med pil og bue mot folk i Kongsberg høsten 2021).

I Vestfold og Telemark fylkesberedskapsråd sitter beredskapsansvarlige i bispedømmet (p.t kirkefagsjef med stiftsdirektør som stedfortreder). I Viken fylkesberedskapsråd sitter biskopen (med kirkefagsjef som stedfortreder). I 2022 har det vært regelmessige møter både fysisk og digitalt, og det kommer jevnlig rapporter knyttet til atomberedskap, trusselbilder og aktuell informasjon om farevarsler m.m.

Kirken har en veldig naturlig plass i fylkesberedskapen som en del av det tverrfaglige fellesskapet og som representanter for alle de lokale kirkelige ressursene som finnes rundt i bispedømmet. I tillegg er Tunsberg bispedømmekontor samlokalisert med DSB (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap), og kan trekke veksler på den kompetanse som finnes i samme bygg. Det blir viktig å holde ved like dette arbeidet og de relasjonene som er bygget opp.

3.2.3. Flere menigheter tilbyr fellesskap til nye i Norge

Året 2022 har vært preget det dramatiske russiske angrepet på Ukraina og den pågående krigen mellom de to landene. Veldig mange ukrainere er på flukt, og mange av dem har havnet i Norge. Dette har skapt et bredt engasjement rundt om i kommuner og lokalsamfunn, og tilbakemeldingene fra prostiene i Tunsberg bispedømme vitner om stort engasjement i mange av menighetene.

På flere steder har det blitt etablert gode og til dels nye samarbeidsrelasjoner med andre lokale aktører for å stille opp for ukrainske flyktninger. Det kan være tiltak som f.eks. knytter seg til språk og kulturoplæring, innsamling av nødvendig utstyr, hjelp til å finne bosted eller andre typer initiativ. I noen kirker har det blitt etablert midlertidige ortodokse sidealtere (som i Sandefjord kirke). Flere steder har ukrainere blitt involvert mer direkte som f.eks i Jevnaker der en gruppe ukrainere er involvert i gudstjenestelivet som kirkeverter, og i Modum hvor de har fått en vikarorganist. I Flå ble menigheten veldig engasjert i mottak av ukrainske flyktninger da krigen startet og har fulgt opp med sosial kontakt og invitert flere ganger til åpen kirke og bønn om fred. I Tønsberg domkirke menighet har diakon jobbet målrettet for å integrere ukrainske flykninger har lyktes i å knytte mange til både familiearrangementer og gudstjenester.

Dette er noen eksempler på det store engasjementet som har vært knyttet til å møte og støtte ukrainere rundt om i bispedømmet. De mange nye fellesskapene som er skapt gjennom dette engasjementet for ukrainerne har blitt betydningsfullt både for dem som måtte flykte fra krigen, men også i stor grad blitt viktig for menighetenes liv og for livene til de mange involverte.

Arbeidet med å bygge fellesskap for ukrainere kan nok ha gjort at integreringsarbeidet for andre nye i Norge kanskje har blitt noe påvirket. Det rapporteres fra flere menigheter at de synes det skjer litt for lite på dette feltet, og meddeler et ønske om å tenke mer på hvordan integrering og inkludering av nye i Norge kan finne sin plass i menighetens liv. I de kommunene som tar imot mange migranter og innflyttere blir det viktig at lokalmenighetene bidrar sammen med lokalmiljøet for å skape gode møteplasser og fellesskap. Resultatet av målrettet arbeid med dette ser vi i Austad-Fjell menighet i Drammen med f.eks. at personer i språkopplæring kan få praksis i noen av kirkens aktiviteter og at det finnes tilbud som aerobic for kvinner som inviterer dem som nye i Norge.

3.2.4 Kirken bidrar til nyskaping og innovasjon

Innovasjon kommer fra det latinske ordet innovare og betyr å fornye seg eller skape noe nytt. Innovasjon er en ny og bedre løsning som er så bra at den tas i bruk. Eller vi kan si at det er; «Nytt, nyttig og nyttiggjort».

Kirken har på sine ulike fagfelt svært mange kreative og handlingsorienterte ansatte. Imidlertid ser vi at handlingsrommet for å utvikle gode ideer til handling er trangt som en

følge av mange faste oppgaver og begrensede økonomiske ressurser. Likevel ser vi at enkelte innovative tiltak finner veien frem.

Tre ulike prosjekt som viser hvordan ideer kan bli nyttiggjort:

Ung sorg

Prosjektet «Ung Sorg» var en nysatsning i 2019 når bispedømmerådet fikk tildelt friske midler til nye diakonstillinger. Målet er å utvikle en større systematisk sorgstøtte i forhold til barn og unge som opplever sorg i nær familie. Prosjektet har vokst frem som en følge av relasjonsbygging, god samhandling og et økonomisk spleiselag mellom flere instanser (bl.a. Tønsberg bispedømme, Tønsberg kommune og Tønsberg kirkelige fellesråd). Prosjektet har allerede gitt faglig avkastning i form av at prosjektleder/ungdomsdiakon er etterspurt som foredragsholder om nettopp denne tematikken, og ønske om at Ung Sorg etableres i flere bispedømmer. Ung Sorg gir tilbud om undervisning på flere videregående skoler, deltar i tverrfaglige møter, foretar hjemmebesøk til familier, tilbyr individuell oppfølging og gir tilbud om ulike typer sorggrupper.

Kirkebakkestier i Sandefjord

Nevnes kan også prosjektet «Kirkebakkestier i Sandefjord» som i sitt vesen er en ny norskutviklet app for kirker og menigheter hvor man lanserer begrepet «Utekirke». Her får man gode redskap til lærende uteaktiviteter på en enkel og spennende måte. Dette prosjektet er støttet med flere hundre tusen av Kirkerådet.

Prosjektet «Utekirke» innehar en svært bredspektret tilnærming for de aller fleste yrkes- og aldersgruppene i kirken. Det være seg nettopp familie- og eldrearbeid. Påskevandring, pilegrimsvandring, søndagsskole og leirer. Det å ha fått et aktivitetsrettet prosjekt som kan benyttes i eget nærmiljø nesten uten kostnader gir en svært høy bruksmulighet.

Man kan henvende seg til prosjektet og få en gratis demo- tilgang og «Utekirke» kan brukes med brukte mobiler uten sim kort og koples kun til wifi ved start og mål. Appen som benyttes finnes både i Iphone og Android utgave.

Dette prosjektet blir nå «rullet ut» og prosjektleder er allerede kommet rundt i flere sammenhenger og miljø for å lære bort dette – noe som alle kan benytte seg av uavhengig av økonomi, størrelse på gruppe og åpningstider i kirken.

Den fyrste song

Prosjektet «Den Fyrste Song» er et utviklingsprosjekt som retter søkelys på hvordan vi på en god måte kan tilrettelegge forkynnelse og gi gode pedagogiske grep i kirkens møte med institusjoner og demens. Dette er innrettet tverrfaglig med fokus på diakoni og kultur, og prosjektet er støttet av Anders Jahres Humanitære Stiftelse.

Søkelyset på eldre og demens har etter hvert blitt godt hjulpet av TV-serien «Demenskoret» hvor vi benytter en av personene der som faglig ressurs.

Vi har gjennom prosjektarbeidet bygget ny faglig kompetanse og har hatt gode praksiserfaringer fra de menighetene som enten direkte deltar i prosjektet, eller vi har hatt inne i arbeidet og identifisert noen klare funn. Disse vil bli behørig presentert høsten 2023, men så langt kan vi si at både deltagerne i prosjektet og de fagmiljøene vi samhandler med fremholder dette arbeidet som viktig og som har et stort forbedringspotensial.

Veien videre

For fremtiden ser vi at det blir utfordrende å skaffe til veie en økonomisk basis for slike utviklingsprosjekter da avkastningen Opplysningsvesenets Fond er avvirket fra 2022. Et fond som har betydd svært mye for mange menigheter og ledet frem til gode praksiser og verdifulle erfaringer.

Samtidig ser vi at søknadsmassen til Anders Jahres Humanitære Fond har økt vesentlig. Noe som i sin tur gjør konkurransen om tildeling fra dette fondet vanskeligere og mer uforutsigbar. Tunsberg bispedømme har i årenes løp hentet mange millioner fra dette fondet.

Når disse støtteordningene forsvinner blir det viktig å stimulere til utvikling, innovasjon og «hjelp til selvhjelp» for våre menigheter fremover. Videre å være tilgjengelig for dialog med menigheter og staver for å gi veiledning på både prosess og økonomiske kilder, faglig kunnskap og tilgang på aktuelle nettverk.

3.3 Skaper en mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena

3.3.1 Kirkelige medarbeidere trives i jobben og har et inkluderende og likestilt arbeidsfellesskap

Sykefravær

Totalt	Totalt, sykefraværprosent				
	Totalt	1-3d	4-16d	16d-8u	>8u
Tunsberg bispedømme	6,50 %	0,50 %	1,10 %	0,60 %	4,30 %
Menn – TBD	5,60 %	0,40 %	0,90 %	0,30 %	4,10 %
Kvinner -TBD	7,80 %	0,80 %	1,30 %	1,00 %	4,70 %
Prestetjenesten – begge kjønn	7,00 %	0,50 %	1,10 %	0,60 %	4,80 %
Menn - prestedtjenesten	6,10 %	0,40 %	1,00 %	0,30 %	4,40 %
Kvinner - prestedtjenesten	8,40 %	0,60 %	1,40 %	1,10 %	5,30 %

Sykefraværet i Tunsberg totalt sett har økt noe fra 2021. I 2021 var sykefraværet totalt på 4,90% og i 2022 på 6,50%. Bispedømme ligger på gjennomsnittet, landet sett under ett. Det er kjønnsmessige forskjeller i fraværet noe som også følger nasjonale statistikker på fravær. Det har vært mye forskning på hvorfor det er kjønnsforskjeller på fravær og så langt viser det seg nok at årsakene er sammensatte. Forskning viser at det kan ha sammenheng med barnefødsler, omsorgsansvar, arbeidsmiljø, valg av yrke osv. Som arbeidsplass blir det da viktig å fokusere på et godt arbeidsmiljø for alle.

Tunsberg bispedømme har ikke tilknytning som attføringsbedrift. Det betyr ikke at vi ikke inngår enkelte avtaler med attføringsbedrifter for å prøve ut langtidssyke i noen av våre mulige arbeidsoppgaver. Innenfor prestelinja har vi kvalitetskrav til utdanning og det er vanskelig å prøve ut andre. Fra fellesrådslinja har vi hørt at utprøving har vært gjort med vellykket resultat. Vi har prøvd ut våre ansatte (prester) som har hatt langtidssykefravær i mer administrativt arbeid for en periode. Det har vi god erfaring på, men det kan kun være for en periode da det er prestedtjeneste som er vårt hovedarbeid. Men det er en anledning

Likestilling, inkludering og mangfold (LIM)

Høsten 2021 ser kirken og Kirkerådet at Strategiplan for kjønn og likestilling er utdatert og erstatter det med et overordnet Forventningsdokument om likestilling, inkludering og mangfold (LIM) i Den norske kirke. Forventningsdokumentet uttrykker Den norske kirkes overordnede verdier og målsetninger, og gjelder for ansatte, folkevalgte og frivillige på alle plan i kirken. Det utarbeides også en handlingsplan som skal dekke hele likestillings- og diskrimineringsfeltet. Handlingsplanen skal forplikte Den norske kirke til et systematisk mangfoldsarbeid hvor ansvaret ikke pulveriseres, men plasseres, og hvor konkrete tiltak skal gjennomføres innen gitte frister.

Aktivitets- og redegjørelsesplikten pålegger arbeidsgivere å jobbe aktivt, målrettet og planmessig med likestilling og ikke-diskriminering. Tunsberg bispedømme utarbeidet i 2022 regional tiltaksplan som ble gjennomgått og vedtatt i RAMU og i bispedømmerådet i 2022. Planen skal også følges opp jevnlig.

Oppfølging av medarbeiderundersøkelsen

Resultatene fra Medarbeiderundersøkelsen 2021 ble behandlet i hvert av prostiene i utgangen og oppstarten av 2022. Ledelsen i Bispedømme gjennomgikk prostenes svar til bispedømme og kom til enighet om tiltak for forbedring. Undersøkelsen og svarene er fulgt opp i alle prostier og med tiltaksplan. Prostiene har svart opp RAMU med å gi en presentasjon av tiltaksplanene. RAMU har også bedt om en redegjørelse fra prostiene på hvorvidt tiltakene er gjennomført.

Bispedømmet har også rapportert til Kirkerådet hvordan arbeidet med oppfølgingen av medarbeiderundersøkelsen har vært og med oversikt over tiltak for oppfølging.

Forbedringspunktene i de ulike prostiene i Tunsberg kan summeres under; styrke samarbeidskulturen, bedre balanse mellom jobb og fritid, oppnå felles målforståelse, oppgaveorientert ledelse og styrke kompetanse på digitale verktøy.

Medarbeiderundersøkelsen vil alltid være et oppfølgingspunkt fra bispedømme til prostene

Aldersfordeling av prester

	31.12.2020					31.12.2021					31.12.2022				
	Antall					Antall					Antall				
	39 og yngre	40-49	50-59	60+	Totalt	39 og yngre	40-49	50-59	60+	Totalt	39 og yngre	40-49	50-59	60+	Totalt
Tunsberg	21	24	40	28	113	23	25	43	24	115	27	25	46	26	124
Den norske kirke	221	298	382	352	1253	218	290	379	353	1240	224	288	404	348	1264

Aldersgruppen 50-59 er relativt stabil og den høyest andel. Vi ser likevel at det i 2022 økte i aldersgruppen 39 år og yngre. Det er en trend vi håper kan fortsette da vi trenger yngre krefter fremover. Det er en utfordring at det er færre søkere til studier hvor vi normalt rekrutterer de yngre fra. I Tunsberg bispedømme etablerte vi i 2022 et nettverk for yngre prester under 35 år. Det var et positivt tiltak som de yngre satt pris på. Tiltaket skal følges opp med jevne treff. Unge prester er ikke nytt, men det er blitt viktigere å rekruttere de yngre da det er blitt færre å velge mellom da at det er færre som velger å bli prest. De kommer med nye tanker og kanskje andre behov enn mer etablere arbeidstakere og prester.

3.3.2 Flere engasjeres til frivillig tjeneste i kirken

Tallenes tale

I 2022 er det registrert totalt 5977 frivillige totalt. Det er en liten oppgang fra 2021, men det er likevel klart lavere enn tidligere år.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antall frivillige totalt	7 040	6 687	7 492	7 547	6009	5420	5977
Antall engasjert i planlegging og gjennomføring av gudstjenestene	2 710	2 457	2 845	2 856	2465	2024	1938
Antall frivillige barnearbeid/trosopplæringstiltak	1 330	1 242	1 343	1 446	833	813	1019
Antall frivillige ungdomsarbeid/trosopplæringstiltak	1 107	1 165	974	1 092	584	554	715
Antall frivillige i menighetens kultur- og konsertarrangementer	1 239	1 143	1 393	1 430	855	706	830
Antall frivillige menighetens diakonale arbeid	1 513	1 496	1 419	1 468	1219	1061	1134

Drøfting

Frivillighetslandskapet har endret seg i løpet av de siste tiårene. I mange menigheter er fungerer frivilligheten godt, men mange steder ser vi en trend: kjernetroppene blir eldre, trofaste medarbeidere trekker seg fra oppgaver på grunn av alder eller helsemessige utfordringer. Det som kjennetegnet kirkens tidligere aktive frivillige var at de hadde en sterk pliktfølelse, og var lojale og trofaste gjennom tiår i sin lokale kirke. Mange mennesker spør i stedet: «what's in it for me?» Lojaliteten er svakere, vi er mer opptatt av egen nytte, vi vil være motiverte for deltagelse, vi ønsker det skal være meningsfylt, og vi stiller høyere krav til kvalitet og profesjonalitet.

Frivillige ønsker i større grad muligheten til å utvikle relasjoner, og få tilhørighet til et mindre fellesskap. Forskning viser at verdier har innvirkning på frivilliges engasjement og motivasjon. Spørsmålet er også om motivasjonen også henger sammen med innovasjon? Mulighet til å etablere nye tiltak som de ser behov for i menigheten?

Veien videre

Det vil være behov for å arbeide helhetlig og systematisk om hele menighetens arbeid om frivillighet, og som igjen henger sammen med en tydeligere verdibasert ledelse. Hva ønsker man at lokalmenigheten skal være? Hvordan være kirke i dette lokalsamfunnet? Hvilke verdier ønsker vi å fokusere på, og som skal prege både fellesskap og det frivillige arbeidet. Hvordan ønsker vi å samhandle? Fokus til mer prosessrettet arbeid fremfor å skaffe frivillige til definerte oppgaver. Færre av nye frivillige vil inn i ferdig definerte oppgaver, men oppgaver som gir større rom for muligheten til å få eierskap/ påvirkningsmulighet gjennom engasjement, dialog, endringsmuligheter og samhandling vil være viktig framover.

En utfordring i mange lokalmenigheter er usikkerhet rundt hvem som har ansvaret for å lede det frivillige arbeidet? Ofte er det lite definert og tilfeldig, og ledes ut fra det enkelte tiltak/fagområde.

3.3.3 Kirkens verktøy for digital samhandling utnyttes

Tallens tale

Ifølge vår opptelling er det i 77 enheter som bruker «Skjer i kirken». Av disse er 5 fellesråd. Tunsberg utgjøres av 100 menigheter, noe som innebærer at litt over 70% av enhetene i vårt område benytter seg av Skjerikirken.no

Drøfting

Skjerikirken.no er et nytt verktøy, og en stadig bedre integrasjon med andre IT-systemer har bidratt til at et stort antall nye enheter og brukere er på plattformen. Det er med andre ord fortsatt mye å lære! En enkel undersøkelse viser at menighetene i Tunsberg deler alt fra kortfattet og bildeløs informasjon som så vidt angir et tidspunkt og forsiktig hinner mot et sted for oppmøte, til inviterende, informative og språklig fengende tekster med fargesprakende og gledesstrålende bilder som ledsager. Det er med andre ord varierende kvalitet på det som legges ut.

Enheter som benytter standardtekster og bilder av fotograf eller fra kirken.design.no treffer ofte godt. De legger ofte ut standardteksten/bildet i hvert arrangement (eks. Babysang), og legger til eller fjerner elementer som ikke stemmer for akkurat dette arrangementet. Da holder de relativt høy kvalitet samtidig som informasjonen er oppdatert.

Verktøyet Skjerikirken.no er et svært godt utgangspunkt for å synliggjøre og rekruttere til menighetenes aktiviteter. Trenden er at stadig flere tar verktøyet i bruk, mens utfordringen er å løfte kvaliteten på bilder og tekst.

Veien videre

- Vi vil fortsette å oppfordre menighetene til å jobbe godt med Skjerikirken, og bidra til kompetanseheving der vi ser det er mulig.
- Se på mulighetene for å dele tekster og bilder mellom enhetene.

Fra vistas i Sigdal

C Biskopens virksomhet

Visitaser

Visitasene tilhører biskopens kjerneoppgaver, og etter at 2020 og 2021 var preget av utsettelse og tilpasninger på grunn av koronasituasjonen, ble visitasprogrammet i 2022 i all hovedsak gjennomført etter normal lest.

Visitasen i Numedal var utsatt fra 2021, men kunne endelig avvikles i mai 2022. Fire av Norges 28 stavkirker befinner seg i Numedal, og kirkebyggene er sterke kultur- og tradisjonsbærere og en viktig kilde til stolthet og identitet. Medlemsprosenten holder seg på rundt 80 i disse menighetene, og tallene for dåp, konfirmasjon og gravferd holder seg også veldig godt oppe. Samarbeidet med kommunen og andre aktører i lokalsamfunnet er svært velfungerende.

Visitasen omfattet menighetene Flesberg, Lyngdal, Svene, Rollag, Veggli, Nore og Uvdal og Tunhovd.

Også visitasene i Sigdal/Eggedal i september og i Krødsherad i november ga gode bekreftelser på at folkekirken står sterkt i disse områdene.

Den siste visitasen som ble avviklet var i Modum 8-13. november. Her ble tre menigheter slått sammen til én for 20 år siden, og det var oppmuntrende å høre de klare vitnesbyrdene om at dette var riktig veg å gå. Kirken i Modum er på mange måter et utstillingsvindu for kirken i prostiet og bispedømmet, og erfaringene fra samarbeid og lokal ledelse av kirkens virksomhet er nyttige å ha med seg i forsøket på å motivere andre menigheter til å finne den beste måten å utnytte ressursene på.

Den planlagte visitasen i Øvre Eiker måtte av ulike grunner utsettes.

Ordinasjoner og vigslinger i 2022

Biskopen har dette året vigslat til sammen 9 medarbeidere til tjeneste som kateket, diakon, kantor eller prest.

Dato	Kirke	Navn	Stilling
16. januar	Sem kirke	Camilla Jørgensen	Kateket
13. mars	Skoger kirke	Anders Moe	Kantor
20. mars	Tranby kirke	Veronika Kashina	Kantor
19. juni	Sande kirke	Ann-Kristin Halle	Prest
19. juni	Flå kirke	Vetle Styve Sænbø	Prest
28. august	Mjøndalen kirke	Ann Kristin van Zijp Nilsen	Prest
11. september	Hole kirke	Marie Ruud	Prest
11. desember	Domkirken	Marie Pleym	Prest
11. desember	Domkirken	Aksel Øhrn	Diakon

Fagsamlinger

I november kunne vi endelig samle alle prestene i bispedømmet til fagdager på Sundvolden hotell. Dette var fine dager med samling om gode foredrag og anledning til samtaler og hyggelig samvær. Etter krevende koronaår var det mange som opplevde det viktig og godt å møte kolleger på denne måten.

I forkant av denne samlingen hadde vi også invitert prester under 35 år til en egen samling.

Økumenikk og internasjonale relasjoner

Tunsberg biskop var de norske biskopenes representant som økumenisk gjest ved den såkalte Lambeth-konferansen i Canterbury, der 650 biskoper fra 160 land satte hverandre stevne i 10-12 dager i månedsskiftet juli/august. Dette var den femtende konferansen i rekken siden den første i 1867 og blir regnet som ett av fire «Instruments for Unity» i den anglikanske kommunionen. Det var mye inspirasjon og nyttig lærdom å hente gjennom konferanseprogrammet og fellesskapet med kolleger fra hele verden. Selv om anglikanerne står midt oppe i svært krevende prosesser og trues av splittelse knyttet til spørsmål om samliv og seksualitet, er hovedinntrykket likevel at konferansen resulterte i fornyelse og inspirasjon til å være Guds kirke i Guds verden, som var konferansens hovedtema.

Biskopens deltakelse på utvalgte arrangementer i 2022 (i tillegg til visitasgudstjenester, ordinasjoner/vigslinger, prostemøter, bispedømmerådsmøter, prostibesøk, styremøter, komitemøter m.m.)

Dato	Sted	Navn
9. januar	Domkirken	«Lys til ettertanke», minnemarkering for trafikkofer
20. februar	Jevnaker kirke	Gudstjeneste med markering av bispedømmeovergang
27. mars	Bragernes kirke	Innsettelse av prost Øystein Magelssen
6-10. april	Hallingdal	Minivistas, utviklingssamtale og orgelinnvielse
17. april	Domkirken	Påskedagsgudstjeneste
24. april	Fredrikstad domkirke	Vigsling av ny biskop i Borg
28-29. april	Granavolden	LHBT-symposium
7. mai	Løvøya-Borre	Åpning av pilegrimssesongen
31. mai – 2. juni	Strängnäs	Samling for prester og diakoner i vårt svenske vennskapsstift
20-23. juni	Granavolden	Veien til vigsling
26. juni – 2. juli	Akureyri	Nordisk bispemøte
26. juli – 7. august	Canterbury	Økumenisk gjest og representant for de norske biskopene ved the Lambeth Conference
21. august	Nykirke, Modum	Kirkejubileum
29-30. august	Modum	Ledersamling for proster og kirkeverger
13-14. september	Tønsberg	Fagsamling for kirkemusikere
15-16. september	Tønsberg	Nasjonal SMM-samling
23. oktober	Norderhov	Kirkejubileum
23. oktober	Horten	Avskjedsgudstjeneste for prost Harald Bryne
25. oktober	Sandefjord	Åpning av konsert og utstilling
26. – 30. oktober	København	Prostetur
31. oktober	Sundvolden	Samling for unge prester
1-2. november	Sundvolden	Prestesamling for bispedømmets prester

15. november	Tønsberg	Fagsamling for diakonene i bispedømmet
20. november	Bergen	Avskjed for biskop Halvor Nordhaug
30. november	Domkirken	Åpning av Domkirkefestivalen
2. desember	Søndre Slagen kirke	Gravferd for statsforvalter Per Arne Olsen
11. desember	Haug kirke	Avskjed for prost Erik Haualand
13. desember	Kvelde kirke	Gravferd for kapellan Morten Mathisen Meidell-Pritzler

Verv

Også dette året har biskopen møtt fast i Bispemøtets arbeidsutvalg.

Ellers er Tønsberg biskop oppnevnt som Bispemøtets representant i LHBT+-utvalget og Nemnd for gudstjenesteliv, og sitter som medlem i høyskolestyret for VID vitenskapelige høyskole.

Fra vistas i Numedal

Kvinneandel i antall søkere til stillingen har økt. Når det gjelder tilsetning så viser statistikken for 2022 at kvinner er godt representert i både søkeprosessen og i hvem som blir tilsatt.

Når det gjelder lederskapet så er det 3 av totalt 9 proster kvinner. Ved utgangen av 2022 økte tallet til 4 av 9 proster.

Tunsberg bispedømme har med sin LIM handlingsplan fokus på kvinner og likestilling av kjønn med tiltak blant annet utjevne eventuelle ulikheter knyttet til lønn for likt arbeid, samt ha en lønnspolitikk som synliggjør det. Det skal også påses at alle, uavhengig kjønn, har lik mulighet for videreutdanning og kompetanseheving.

Kjønnsbalansen i prestestillinger

Ved utgangen av 2022, per 31.12.22, viste statistikken at det var 27 kvinner og 42 menn i soknepreststillinger. Når det gjelder kapellan og prostipreststillinger fordeler det seg slik at det er 16 kvinner og 12 menn i stillingene.

Tallene viser at vi har størst kjønnsforskjell i soknepreststillingene. Vi har en målsetting om at det helst skal være likt andel kvinner og menn i alle våre stillingskategorier. Vi legger til grunn tallene og tenker at vi må se på om det er tiltak vi kan jobbe videre med for å rekruttere flere kvinner til soknepreststillingene.

I rekrutteringsøyemed er vi opptatt av at den best kvalifiserte blir tilsatt. Generelt så er vi fornøyde med at begge kjønn var relativt godt representert i tilsettingene i 2022, og at kvinner sto for litt over halvparten.

Når det gjelder lederstillinger i bispedømme er 3 av 9 proster kvinner. Ved utgangen av 2022 gikk to mannlige proster av med pensjon. Den ene prosten blir erstattet av en kvinne, men tiltrer først i 2023.

Likelønn, kvinners andel av menns lønn

Bispedømme	Totalt prester	Kap	Sokne - prester	Proster
Tunsberg	95,5	99,9	98,1	96,4

Vi har en målsetting om lik lønn for likt arbeid. Statistikken viser at kvinners andel av menns lønn ligger noe under, 95,5 %. Ideelt sett skulle tallet vært 100%. Ved lønnsoppjøret 2021/2022 ble det gjort et stort arbeid på det å utjevne eventuelle forskjeller. Alle ansienniteter ble gjennomgått og rettet opp. Permisjon for omsorg med barn er også tellende som ansiennitet. Det ble også gjort en utjevning av forskjeller mellom kjønn når ansiennitet var lik.

Som nevnt i 3.3.1 har Tunsberg bispedømme sin handlingsplan for likestilling, inkludering og mangfold (LIM) har tydeliggjort et mål om å utjevne eventuelle lønnsforskjeller mellom kjønn. Det skal også være like muligheter for begge kjønn når det kommer til kompetanse- og utviklingsmuligheter. I 2022 ble det utarbeidet en felles lønnspolitikk for Tunsberg, som først ble vedtatt i 2023. Dette som et ledd i å sikre en mer forutsigbar plassering av lønn for alle. Tabellen viser at vi fremover skal fortsette å jobbe for å utjevne eventuelle kjønnsforskjeller.

C Vurdering av internkontroll

Tunsberg bispedømmeråd legger til grunn de regler og retningslinjer for økonomi- og virksomhetsstyring som er vedtatt av Kirkemøtet og Kirkerådet og som også følger av tildelingsbrevet fra Kirkerådet.

I utgangspunktet er det liten risiko forbundet med fare for mislighetshold knyttet til regnskap og økonomi.

Bispedømmekontoret er organisert i to avdelinger med hver sin avdelingsleder som har budsjettfullmakter innenfor sitt ansvarsområde. Prostene har fått tilsvarende budsjettfullmakter i eget tildelingsbrev. Som følge av erfaringene fra 2021 med et betydelig merforbruk, har det vært større fokus på regnskapskontroll og oppfølging. Dette har gitt et tydelig resultat med et merforbruk på kun kr 7 000 (se også årsregnskapet).

Det har også vært jobbet systematisk med organiseringen av bispedømmekontorets virksomhet med gjennomgang av oppgaver og ansvarsområder. Dette har bidratt til høyere kvalitet og bedre kontroll på de oppgaver bispedømmekontoret utfører. Det skal arbeides videre med årshjul og bedre langtidsplanlegging i løpet av 2023.

Det ble i 2021 gjennomført revisjon av personvern og informasjonssikkerhet i Tunsberg. Rapporten med forslag til forbedringer er fulgt opp i 2022, og alle forbedringsforslagene er nå tatt til følge.

Det er videre utarbeidet en egen «personalhåndbok» for ansatte ved bispedømmekontoret med de rutiner og regelverk bispedømmekontoret skal følge. En tilsvarende «regelsamling» planlegges for prostene og vil bli etablert i 2023.

Fra innvielsen av nytt orgel på Geilo

V Vurdering av framtidssutsikter

Når vi ser tilbake på året 2022 er det mye å være glad for i Tunsberg bispedømme. Dette året har vært fullt av tegn på kirkelige medarbeideres utholdenhet, vilje og evne til omstilling, tydelig dokumentert gjennom eksemplene i denne rapporten. Mange menigheter har gjennom pandemien vært kreative for å holde kontinuitet i arbeidet og kontakten med folk.

Samtidig ser vi at mange menigheter rapporterer om at det på mange områder innenfor menighetenes liv oppleves store utfordringer. Så selv om det er mye å glede seg over i året som gikk er likevel resultatene totalt sett lavere enn de ambisjonene og målene som vi har hatt både lokalt og regionalt.

Kirkemøtets strategi for 2022 – 2029 har i løpet av året blitt tatt godt imot. Prostene har bevisst forsøkt å legge til rette for samtaler og refleksjon omkring de ulike målene i strategidokumentet i møte med de lokale behov og utfordringer.

På regionalt nivå er de tre strategiske målene; «åpne rom for tro», «kirken er der livet leves» og «kirken er mer for flere» blitt bærebjelker for det arbeidet som nå gjøres i administrasjonen for 2023 ved å etablere strukturer og systemer som gir hjelp til å nå strategidokumentets mål og sette regionale langsiktige mål ut fra den.

Når det gjelder å «skape rom for tro» vil det bli viktig å styrke arbeidet med dåp, utvikle konfirmantarbeidet, følge opp integrering og mangfold, samt hele tiden se på hvordan man kan skape livsnære åpne gudstjenestefelleskap der troen kan få næring.

Det å være kirke «der livet leves» i Tunsberg vil være å samarbeide med lokale aktører i nærmiljøene, være synlig på lokale arenaer, samarbeide med skoler og institusjoner, bruke kulturliv og lokale ressurser i kirkens aktiviteter og styrke kompetansen på informasjons- og kommunikasjonsarbeidet.

For å kunne bli «mer for flere» i Tunsberg må vi løfte blikket ut over egen aktivitet og virksomhet. For det første er det behov for å styrke diakonien der det skapes mange inkluderende tilbud for barn og unge, for nye i Norge og for utvikling av tilbudet til mennesker på institusjoner. Bidra til dialog og respekt, og bidra til et internasjonalt engasjement for fred og klima.

Det er mye å hente på samarbeid både på tvers av menigheter og fellestråd innen prostiet, og det er forventninger til at «kirka vår – samla plan for arbeidet i soknet» vil kunne bli et godt strategisk verktøy for de nye menighetsrådene som skal velges høsten 2023.

Nå har de fleste kommunene i bispedømmet valgt å knytte kommuneplanen til bærekraftsmålene, og mange steder er det en øket bevissthet også fra kirkens side om å knytte bærekraftsmålene til menighetens egne planer og strategier lokalt. Vi ser at kirken bidrar på mange felt å virkeliggjøre bærekraftsmålene, og arbeidet med dette kan bli en god plattform lokalt for samhandling med kommunene for å løse viktige samfunnsoppdrag

Det er en utfordring fremover at kirkens egne medlemmer, og til og med mange ansatte, har en løsere tilknytning til kirken. Det innebærer at medlemmer ikke bærer barn til dåp og at gudstjenesten ikke er så viktig for de kirkelige identiteten. Det blir derfor viktig å finne måter å engasjere kirken egne medlemmer på i den kirken de er en del av, og i den prosessen må det gode samtaler til for å finne veien videre i en kultur som ikke akkurat heier frem synlig religiøs aktivitet som noe positivt. I tillegg har kirken «mistet» noen kull med barn og unge som nå er kommet litt på avstand fra kirken fordi aktivitetene stoppet opp.

VI Årsregnskap

Nedenfor følger årsregnskap for 2022 fordelt på budsjettgruppe 1 og 2. Det er verdt å merke seg at ved inngangen til 2022 var det budsjettet med en underdekning på ca 2 mill, men at dette ble korrigert i juni til 4 mill grunnet merforbruk i 2021 samt økte kostnader i forbindelse med lønnsoppgjøret og opprydding i ansiennitetsberegning for flere ansatte.

Et årsresultat på kr 7 000 i mindreforbruk viser at bispedømmerådet har klart å ta grep for å sikre en bedre økonomistyring enn i 2021.

Budsjettgruppe 1

Tunsberg bispedømmeråd mottok i 2022 en samlet tildeling på kr 156 083 000 fra Kirkerådet. Driftstildelingen for 2022 var på kr 111 509 000.

Tunsberg bispedømmeråd har et mindreforbruk på drift ved utgangen av 2022 på kr 7 000. Forbruket utgjorde 0,01 % av tildelingen for 2022.

	Regnskap	Budsjett	Avvik
	31.12.2022	31.12.2022	
Budsjettgruppe 1 - Driftsregnskapet			
Inntekter	-1 236	-1 234	2
Tilskudd/varekjøp	165	115	-50
Lønnskostnader	104 443	103 841	-602
Andre driftskostn	8 130	8 787	657
Sum budsjettgruppe 1	111 502	111 509	7

Budsjettgruppe 2 og andre tilskudd

Tunsberg bispedømme ble tildelt i 2022 tilskudd fra Kirkerådet på kr 44 574 000 til budsjettgruppe 2. Tunsberg bispedømme utbetalte i 2022 kr 30 754 000 i tilskudd til menigheter for trosopplæring og kr 12 402 000 til annen kirkelig virksomhet (diakonstillinger, undervisningsstillinger og tilskudd til kirkemusikk). I tillegg ble det utbetalt kr 638 000 vedr. midler fra Opplysningsvesenets fond. Tilskuddene til annen kirkelig virksomhet omfatter 21,5 diakonstillinger og 9 kateketstillinger.

	Regnskap	Budsjett	Avvik
	31.12.2022	31.12.2022	
Budsjettgruppe 2 og 3 - Tilskudd *			
Trosopplæring	30 754	30 551	-203
Diakoni	6 663	7 437	774
Undervisning	5 455	5 664	209
Kirkemusikk	284	284	-
Domkirke (Oslo og Nidaros)			-
Annet (inkl OVF)	638	638	-
Gruppe 3 (kun KR)			-
Sum budsjettgruppe 2 og 3	43 794	44 574	780

Særskilt om OVF-tilskuddet

Tilskuddet fra OVF ble gjort på bakgrunn av søknader vedtatt i bispedømmerådet lik tildelt beløp 2022.

Spesifikasjon av Ovf-midlene:	2022		
	Regnskap	Budsjett	Avvik
OVF			
Administrasjon - 491			-
Diakoni - 492	115		-115
Barn og unge - 493	135		-135
Gudstjenesteliv - 494			-
Kirkemusikk og kultur -495	188		-188
Samisk kirkeliv -496			-
Andre fellestiltak (inkl SMM) - 497	200		-200
Internasjonale og økumeniske organisasjoner -498			-
		638	638
Ovf total (for rapportering til Ovf)	638	638	-